

ZRZESZENIE BANKU POLSKIEJ SPÓLDZIELCZOŚCI
BANK SPÓLDZIELCZY W LUBAWIE
Rok założenia 1870

Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie

**RAPORT ROCZNY
2020**

według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Spis treści

I.	Informacje o Banku.....	4
II.	Podstawy prawne.....	4
III.	Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
IV.	Zakres konsolidacji ostrożnościowej.....	21
V.	Fundusze własne.....	21
VI.	Wymogi kapitałowe.....	24
VII.	Ekspozycja na ryzyko kontrahenta.....	26
VIII.	Bufory antycykliczne.....	26
IX.	Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego.....	26
X.	Ryzyko kredytowe i korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	26
XI.	Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.....	29
XII.	Aktywa wolne od obciążeń.....	33
XIII.	Korzystanie z ECAI.....	33
XIV.	Ekspozycja na ryzyko rynkowe.....	33
XV.	Ryzyko operacyjne.....	34
XVI.	Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	34
XVII.	Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	35
XVIII.	Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne.....	35
XIX.	Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	36
XX.	Dźwignia finansowa.....	38
XXI.	Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.....	41
XXII.	Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego.....	41
XXIII.	Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	41
XXIV.	Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	41
XXV.	Oświadczenie.....	42

Wykaz załączników:

1. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku
2. Informacja na temat profilu ryzyka

Wykaz tabel:

Tabela nr 1.	Struktura funduszy własnych
Tabela nr 2.	Informacja na temat funduszy własnych
Tabela nr 3.	Informacja na temat funduszy własnych w okresie przejściowym – wyciąg
Tabela nr 4.	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem
Tabela nr 5.	Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wg. stanu na 31.12.2020 r.
Tabela nr 6.	Uzgodnienie stanu rezerw celowych i odpisów aktualizujących ekspozycji zagrożonych za 2020 r. (w tys. zł)
Tabela nr 7.	Całkowita kwota ekspozycji, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.
Tabela nr 8.	Rozkład ekspozycji w zależności od typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.
Tabela nr 9.	Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.
Tabela nr 10.	Ekspozycje brutto przeterminowane wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabela nr 11.	Ekspozycje brutto o utraconej wartości wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabele nr 12.	Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabele nr 13.	Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabele nr 14.	Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabele nr 15.	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne na 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Tabela nr 16.	Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowita, wolna od obciążeń kwota wartości bilansowej (w tys. zł)
Tabela nr 17.	Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe
Tabela nr 18.	Informacja o ilości i wysokości strat rzeczywistych z tytułu ryzyka operacyjnego
Tabela nr 19.	Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł.)
Tabela nr 20.	Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych ryzyka stopy procentowej wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł.)
Tabela nr 21.	Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności
Tabela nr 22.	Zagregowane informacje na temat wynagrodzeń
Tabela nr 23.	Zagregowane informacje na temat wynagrodzeń pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku
Tabela nr 24.	Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej
Tabela nr 25.	Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji
Tabela nr 26.	LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni
Tabela nr 27.	LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni
Tabela nr 28.	LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)
Tabela nr 29.	LRQua: Informacje jakościowe

I. Informacje o Banku

Bank Spółdzielczy w Lubawie został założony 14 marca 1870 r.

Siedziba Banku mieści się w Lubawie przy ul. Rzepnikowskiego 2.

Spółdzielnia wpisana jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000093288.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000503907 oraz NIP 744-000-30-70.

Od 26 marca 2002 r. Bank Spółdzielczy w Lubawie jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

Bank Spółdzielczy w Lubawie od dnia 1 lutego 2017 r. jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank prowadzi działalność poprzez swoje placówki, tj.:

1. Centralę Banku,
2. Punkt Kasowy w Lubawie przy ul. Rynek,
3. Punkt Kasowy w Rożentalu (*w dniu 17 czerwca 2020 r., podczas obrad Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Lubawie, została podjęta decyzja o zamknięciu działalności Punktu Kasowego w Rożentalu, tj. po przeanalizowaniu rentowności jednostki oraz konsultacjach z Radą Nadzorczą Banku i Zebraniem Grup Członkowskich*).

Bank Spółdzielczy w Lubawie umożliwia również korzystanie ze swoich usług za pomocą Internetu.

II. Podstawy prawne

Niniejsze „Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie” (dalej Informacja/ Raport), zawierają dane jakościowe i ilościowe, dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z wymogami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm Inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),
- 2) Ustawie Prawo bankowe (art. 111 oraz 111a),
- 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (§ 31).

Raport sporządzono na podstawie obowiązującej w Banku „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Lubawie”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu nr 70/2021 z dnia 29 czerwca 2021 r. i zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 19/2021 z dnia 06 lipca 2021 r.

Bank w zakresie ujawnianych informacji stosuje pominięcie informacji uznanych za:

- 1) nieistotne – informacje nieistotne, to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
- 2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

W przypadku pominięcia informacji, wiadomość o tym jest podawana w odpowiedniej części niniejszej Informacji.

Bank informuje, że niniejszy Raport obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w części ósmej Rozporządzenia CRR. Ujawnianie informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 Rozporządzenia CRR.

Niniejszy Raport w pełni spełnia wymagania dyscypliny rynkowej.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości (PSR). Informacje podlegające ujawnieniu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR) nie dotyczą Banku.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubawie”, przyjętą przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami długofalowymi określonymi w „Strategii Banku Spółdzielczego w Lubawie na lata 2020-2022” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywane są również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Bank określił cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubawie”.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
- 3) ocenę odpowiedności Zarządu,
- 4) zasady zarządzania ryzykiem,
- 5) zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka,
- 6) zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem,
- 7) zasady kontroli ryzyka.

Bank Spółdzielczy w Lubawie skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku i ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa,
- 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym nowych norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV/CRR,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE,
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego oraz antycyklicznego),
- 6) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego oraz antycyklicznego),
- 7) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 8) raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej,
- 9) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania, a także nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

Zarząd, w celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem:

- 1) opracowuje oraz wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami;
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem;
- 3) opracowuje i wdraża sformalizowany proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie polityk.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym zatwierdza polityki i dokonuje oceny stopnia ich realizacji.

Cele i zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- a) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- b) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- c) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- d) przeprowadzanie testów warunków skrajnych dotyczących ryzyka kredytowego,
- e) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- f) kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyko pojedynczej transakcji, które zależy od wysokości możliwej straty (równej maksymalnej wartości kredytu) i prawdopodobieństwa jej wystąpienia,
- b) ryzyko łączne portfela kredytowego, które zależy od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami; im mniejsza jest ta wzajemna zależność tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.

Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

- a) dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań.
- b) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- c) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na: 1. organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych, 2. prawidłowym przepływie informacji, 3. odpowiednim doborze i szkoleniu kadr, 4. nadzorze nad działalnością kredytową.
- d) przeprowadzaniu testów wrażliwości portfela na zmieniające się warunki zewnętrzne działania Banku.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego w cyklach miesięcznych, na podstawie analiz sporządzonych przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, które zawierają zestawienia liczbowe oraz ich interpretację. Analizy są sporządzane w cyklach czasowych określonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubawie”. Wyniki pomiarów zestawiane są w celach porównawczych z m-cem poprzednim i analogicznym roku poprzedniego oraz końcem roku. Zarząd Banku może wyznaczyć również indywidualny zakres sporządzania analiz w miarę potrzeb pojawiających się w działalności Banku. Analizy prezentowane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, w ustalonych w SIZ terminach. Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego Banku (defBank) oraz innych systemów wspomagających (System AS Analizy i Sprawozdania).

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom (apetyt na ryzyko). Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość określa Zarząd Banku, a Rada Nadzorcza zatwierdza apetyt na ryzyko. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego.

Podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- a) Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRI, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- b) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo – księgowych nadzorujący pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego Banku i zatwierdzający analizy sporządzone przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- c) Wiceprezes Zarządu ds. Handlu nadzorujący działalność kredytową,
- d) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku dotyczących ryzyka kredytowego oraz limitów koncentracji zaangażowań.
- e) Kierownik Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu odpowiedzialny za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w ww. zespole Banku i sprawdzający analizy sporządzone przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- f) Weryfikator Bankowy – odpowiedzialny za przeprowadzenie niezależnej weryfikacji wniosków kredytowych, propozycji decyzji kredytowych oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych zgodnie z zewnętrznymi i wewnętrznymi przepisami (m.in. z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, z Instrukcją Zasady dokumentowania i organizacji procesu klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Lubawie. Instrukcją Jednolite zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, z Instrukcją zarządzania należnościami trudnymi Banku Spółdzielczego w Lubawie, a także z Uchwałą kompetencyjną),
- g) Stanowisko ds. zgodności działań w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi,
- h) Audyt Wewnętrzny - ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym obowiązujących w Banku, dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ocenia zgodność działań wszystkich komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa. Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez SSOZ BPS.
- i) wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

2. Ryzyko inwestycji

Celem strategicznym ryzyka inwestycji w Banku jest budowa portfela zapewniającego uzyskanie zakładanej rentowności i płynności portfela, zapewniającej bezpieczeństwo inwestowanych środków i odpowiednią realizację celów inwestycyjnych Banku, w tym nieprzekraczanie apetytu na ryzyko ustalonego przez Radę Nadzorczą.

Proces zarządzania ryzykiem inwestycji, jego organizacja i zasady, określony został w Instrukcji zarządzania ryzykiem inwestycji w instrumenty finansowe w Banku Spółdzielczym w Lubawie. Instrukcja w szczególności określa:

- metody zarządzania ryzykiem inwestycji,
- zasady identyfikacji, oceny ryzyka,
- monitorowanie ryzyka, w tym odpowiednich limitów,
- zasady podejmowania decyzji inwestycyjnych,
- zasady systemu informacji zarządczej,
- zasady kontroli wewnętrznej.

Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem inwestycji w instrumenty finansowe:

- 1) Rada Nadzorcza
  - sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie dokonywania inwestycji finansowych, tj. ze strategią i planem finansowym Banku, a także przyjętym przez Radę Nadzorczą apetytem na ryzyko,
  - zatwierdza politykę przyjętą przez Zarząd w zakresie zarządzania inwestycjami w instrumenty finansowe.

- 2) Komitet Audytu:
  - zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym w obszarze ryzyka inwestycji.
- 3) Zarząd:
  - wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną, uwzględniającą podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania inwestycjami w instrumenty finansowe,
  - odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk i procedur w zakresie zarządzania ryzykiem inwestycji w instrumenty finansowe oraz za ustanowienie limitów,
  - wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od operacji tworzących ryzyko związane z inwestowaniem,
  - podejmuje decyzje inwestycyjne w instrumenty finansowe z terminem zapadalności powyżej 1 miesiąca.
  - nadzoruje inwestycje poprzez przyjęcie informacji sprawozdawczych dotyczących struktury portfela inwestycyjnego, efektywności inwestycji i ryzyka związanego z inwestycjami własnymi, a także wyników kontroli wewnętrznej.
- 4) Prezes Zarządu:
  - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym, poprzez nadzór nad funkcjonowaniem Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- 5) Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowych:
  - sprawuje bezpośredni nadzór nad inwestycjami w instrumenty finansowe,
  - weryfikuje raporty, analizy, limity i projekty regulacji w zakresie zarządzania inwestycjami w instrumenty finansowe,
  - w przypadku nieobecności Głównego Księgowego podejmuje decyzje inwestycyjne w instrumenty finansowe z terminem zapadalności do 1 miesiąca.
- 6) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz:
  - dokonuje oceny ryzyka przed dokonaniem inwestycji w instrumenty finansowe,
  - monitoruje inwestycje, w tym: ocenia rentowność inwestycji i przekazuje informacje Zarządowi, gromadzi dane finansowe kontrahentów, ocenia ryzyko kontrahentów,
  - na bieżąco monitoruje sytuację na rynku kapitałowym i pieniężnym,
  - przedstawia Zarządowi propozycje limitów zaangażowania,
  - monitoruje wykorzystanie przyjętych limitów zaangażowania.
- 7) Główny Księgowy:
  - podejmuje decyzje inwestycyjne w instrumenty finansowe z terminem zapadalności do 1 miesiąca,
  - przedstawia Zarządowi propozycje nowych inwestycji w instrumenty finansowe z terminem zapadalności powyżej 1 miesiąca,
  - przedstawia Zarządowi propozycję struktury portfela inwestycyjnego,
  - prowadzi negocjacje przy dokonywaniu transakcji na rynku finansowym,
  - sporządza i przechowuje pisemne decyzje inwestycyjne,
  - analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku,
  - nadzoruje prawidłowość i poprawność zapisów księgowych,
  - prowadzi bieżącą wycenę instrumentów finansowych,
  - odpowiada za prowadzenie ewidencji księgowej adekwatnej do rodzaju inwestycji.
- 8) Zespół Księgowości:
  - odpowiada za prawidłowość i poprawność zapisów księgowych dotyczących inwestycji w instrumenty finansowe,
  - prowadzi ewidencję instrumentów finansowych oraz dokonanych transakcji.
- 9) Audyt wewnętrzny SSOZ BPS:
  - ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem inwestycyjnym obowiązujących w Banku,
  - ocenia adekwatność i skuteczność funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem inwestycyjnym, w tym ocenia zgodność działań wszystkich komórek z przyjętą polityką Banku, innymi regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa,
  - audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez SSOZ BPS.

Bank zarządza ryzykiem inwestycji w instrumenty finansowe poprzez:

- 1) identyfikację ryzyka otoczenia przez analizę i monitoring sytuacji rynku, ewentualne poszukiwanie szans rynkowych zapewniających odpowiednią rentowność i bezpieczeństwo inwestycji,
- 2) planowanie portfela, ustalenie limitów inwestycyjnych, ustalenie limitów koncentracji zaangażowań,
- 3) monitorowanie portfela i monitoring sytuacji pojedynczych inwestycji,
- 4) monitoring przestrzegania limitów koncentracji zaangażowań,
- 5) podejmowanie odpowiednich decyzji inwestycyjnych (w tym o wycofaniu się z inwestycji) w razie takiej potrzeby.

W Banku przeprowadzany jest przez ZZRiA kwartalny monitoring portfela, który uwzględnia:

- 1) wielkość posiadanych przez bank inwestycji w instrumenty finansowe ogółem,
- 2) wielkość inwestycji w podziale na poszczególne zaangażowania,
- 3) rentowności portfela i poszczególnych inwestycji
- 4) ocenę przestrzegania limitów inwestycyjnych,
- 5) ryzyko inwestycji.

Sporządzana w celu monitoringu analiza ryzyka obejmuje:

- 1) wyniki finansowe emitentów,
- 2) ryzyko płynności instrumentów,
- 3) inne czynniki ryzyka (na przykład związanych z emitentami, rynkiem, stopami procentowymi, zmianami prawnymi, itp.), w tym analizowana jest też wiarygodność emitentów, z uwzględnieniem wszelkich zdarzeń, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć na ocenę danej inwestycji i przyszłą rentowność.

3. ***Ryzyko płynności i finansowania***

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania to zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanym z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez zapewnienie terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (wywiązywania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykorzystania udzielonych zobowiązań pozabilansowych, Regulowanie zobowiązań płatniczych i wypłat środków deponentom).

Struktura i zadania w zakresie zarządzania płynnością:

- 1) Zadania Rady Nadzorczej:
  - sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności i finansowania jakie ponosi Bank oraz metodami zarządzania tym ryzykiem,
  - zatwierdza Politykę zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania ze strategią i planem operacyjnym Banku,
  - zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ryzyka płynności i finansowania,
  - zatwierdza poziom limitów wewnętrznych ograniczających narażenie Banku na ryzyko, określonych przez Zarząd,
  - zatwierdza Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
  - otrzymuje od Zarządu okresowe informacje ryzyka płynności i finansowania ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń,
  - nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.
- 2) Zadania Komitetu Audytu
  - Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka płynności i finansowania.
- 3) Zadania Zarządu:
  - odpowiada za opracowanie struktury organizacyjnej Banku dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka płynności (struktura organizacyjna zatwierdzana jest na poziomie Rady Nadzorczej Banku),
  - odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka płynności i finansowania przez Bank,
  - określa poziom limitów wewnętrznych ograniczających narażenie Banku na ryzyko i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
  - odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz systemu kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania płynnością oraz za nadzór nad efektywnością tego systemu, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania płynnością,
  - odpowiada za takie rozdzielenie kluczowych zadań w procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, aby uniknąć potencjalnych konfliktów interesów,
  - odpowiada za politykę informacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i ocenę sytuacji finansowej,
  - przekazuje Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny ryzyko płynności i finansowania w działalności Banku,
  - co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka płynności i finansowania pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny.
- 4) Zadania Prezesa Zarządu:
  - Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRIa, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- 5) Zadania Członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowo-Księgowych:
  - opiniowanie i doradzanie Zarządowi w zakresie kształtowania się struktury bilansu i sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku oraz współczynnika wypłacalności i adekwatności kapitałowej,

- akceptacja projektów procedur zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku,
  - akceptacja nowo wprowadzanych produktów na podstawie analiz sporządzanych przez ZZRIA,
  - akceptacja propozycji ustanowienia lub aktualizacji limitów płynności wynikających z regulacji wewnętrznych Banku,
  - nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania podejmowanego przez Bank ryzyka płynności i finansowania na akceptowalnym poziomie.
- 6) Zadania Głównego Księgowego (Komórki sterującej):
- bezpośrednio, bieżące zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku, tj. przedmiotem działań związanych z utrzymywaniem płynności jest optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową, jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).
  - odpowiada za skład portfela aktywów płynnych na poziomie zabezpieczającym płynność finansową Banku i zapobiegającym powstaniu strat operacyjnych wynikających z ryzyka płynności rynku (produktu),
  - wykonuje czynności związane z zarządzaniem płynnością bieżącą, śróddzienną, krótko, średnio i długoterminową,
  - prognozuje wysokość kredytu w Banku Zrzeszającym oraz prowadzi jego obsługę.
  - sporządza prognozy wpływów i wypływów środków pieniężnych w okresie do 1 miesiąca, które dotyczą pozycji znaczących (ponadstandardowych) np. depozyt, kredyt itp.,
  - zadania Głównego Księgowego obejmują również:
    - o określanie potrzeb płynnościowych Banku i źródeł płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi;
    - o określanie zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji;
    - o planowanie i sterowanie ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania;
    - o planowanie i utrzymywanie nadwyżki płynności, na którą składają się nieobciążone, wysokiej jakości aktywa płynne, w tym dokonywanie transakcji związanych z zabezpieczaniem płynności;
    - o planowanie zapotrzebowania, a także zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych;
    - o Sprawowanie kontroli funkcjonalnej w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.
- 7) Zadania Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz (Komórki monitorującej) obejmują:
- pomiar ryzyka płynności i finansowania,
  - codzienne wyznaczanie nadzorczej miary pokrycia aktywów niepłynnych uznanym kapitałem zgodnie z Uchwałą KNF 386/2008, a także wyznaczanie współczynnika M1,
  - monitorowanie wskaźników ryzyka płynności i finansowania i odpowiednich limitów,
  - sygnalizowanie Zarządowi przypadków przekroczeń oraz wyjaśnienie przyczyn powodujących przekroczenia,
  - badanie wpływu czynników ryzyka bankowego, pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku i dokumentowanie pomiaru ryzyka płynności i finansowania, zarówno w ujęciu historycznym jak i prognozowanym,
  - opracowywanie (przy współpracy z odpowiednimi komórkami merytorycznymi) propozycji limitów ryzyka płynności oraz przedstawianie ich Członkowi Zarządu do akceptacji i Zarządowi celem podjęcia decyzji wdrożeniowych i przedstawienia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
  - opracowywanie projektów regulacji wewnętrznych Banku obejmujących zasady zarządzania tym ryzykiem,
  - weryfikację regulacji wewnętrznych Banku obejmujących zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
  - dokonywanie przeglądu procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
  - przeprowadzanie analiz opłacalności nowo wprowadzanych produktów i przedkładanie ich właściwym organom Banku,
  - sporządzanie okresowych sprawozdań z dokonanego pomiaru ryzyka płynności i finansowania i przedkładanie ich właściwym organom Banku,
  - sporządzanie sprawozdawczości obligatoryjnej,
  - sporządzanie innych niż sprawozdawczość obligatoryjna informacji sprawozdawczych,
  - sporządzanie Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania i przedkładanie go właściwym organom Banku,
  - współpraca i koordynowanie działań wszystkich komórek organizacyjnych Banku w zakresie pozyskania rzetelnych informacji sprawozdawczych dotyczących ryzyka płynności i finansowania ze wszystkich obszarów działania Banku,
  - opracowywanie i realizacja polityki informacyjnej Banku,
  - sprawowanie kontroli wewnętrznej w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
  - ponadto ZZRIA:
    - o projektuje założenia do testów warunków skrajnych i opracowuje plany awaryjne płynności,
    - o przeprowadza i sprawozdaje testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności,
    - o dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych,
    - o sprawozdaje wyniki testów warunków skrajnych.
- 8) Zadaniemi Audytu Wewnętrznego przeprowadzanego przez SSOZ BPS jest:
- kontrola i ocena sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku,

- dostarczanie obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, w tym ocena zgodności działań wszystkich komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
  - Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez SSOZ BPS.
- 9) Zadania Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu obejmują:
- uwzględnianie w polityce Banku działań mających na celu zapewnienie stabilnych źródeł finansowania zgodnie z planowanym rozwojem akcji kredytowej,
  - nadzór nad opracowywaniem i modyfikowaniem produktów bankowych oraz monitorowanie ich funkcjonowania.
- 10) Zadania Stanowiska ds. zgodności obejmują:
- działania w zakresie zapewnienia zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.
- 11) Pozostałe komórki są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów i procedur awaryjnych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności w zakresie obowiązującym Bank,
- 2) śróddzienne zarządzanie płynnością,
- 3) bieżące zarządzanie płynnością,
- 4) sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- 5) pomiar, analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów i ocena wskaźników wczesnego ostrzeżenia,
- 6) reakcja na zagrożenia dla utrzymywania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- 7) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- 8) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod,
- 9) wyznaczanie pozycji walutowej w ujęciu dziennym,
- 10) sprawozdawczość obowiązkową w zakresie płynności i finansowania.
- 11) analizę wpływu wdrażanych nowych produktów na ryzyko płynności,
- 12) Zarządzanie płynnością odbywa się w następujących horyzontach czasowych:
  - płynność śróddzienne – w ciągu dnia
  - płynność natychmiastowa – w okresie najbliższego dnia,
  - płynność bieżąca – w okresie 7 dni,
  - płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca,
  - płynność średniokresowa – w okresie do 12 miesięcy,
  - płynność długookresowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

Pomiarem ryzyka, monitorowaniem jego poziomu oraz kontrolą przestrzegania limitów zajmuje się Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, który cyklicznie zbiera i przetwarza dane z systemu informatycznego i informacje pochodzące z odpowiednich komórek organizacyjnych Banku.

W przypadku zagrożenia płynności Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz przekazuje informację na najbliższym posiedzeniu Zarządu, który podejmuje decyzje zmierzające do ograniczenia ryzyka płynności i finansowania i uzyskania pożądanych wielkości wskaźników.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz dokonuje pomiaru ryzyka płynności:

- 1) za pomocą nadzorczej miar płynności M2 oraz wskaźnika M1 wyznaczanych za każdy dzień roboczy.
- 2) codziennie za pomocą:
  - badania wysokości i dynamiki kredytów,
  - badania wysokości i dynamiki depozytów,
  - badania wysokości i dynamiki zobowiązań pozabilansowych,
  - analizy pokrycia oszacowanego wypływu środków w dniu przez aktywa płynne,
  - analizy pokrycia środków niestabilnych, ustalanych w miesięcznej analizie ryzyka płynności, przez aktywa płynne,
  - wskaźników i przyjętych w Banku limitów płynności,
  - analizy odnawialności depozytów,
  - analizy zrywalności depozytów,
  - analizy wcześniejszych spłat kredytów,
  - wyliczania wskaźnika LCR raportowanego w ramach sprawozdania obowiązkowego „IPS Liquidity – dzieńne”.
- 3) miesięcznie za pomocą:
  - analizy struktury aktywów, pasywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych,
  - analizy wewnętrznych cen transferowych (FTP),
  - analizy luki płynności,
  - analizy stabilności bazy depozytowej,
  - analizy wskaźników płynności,
  - analizy stabilności bazy depozytowej,
  - analizy scenariuszy sytuacji awaryjnych (testy warunków skrajnych),
  - krótkoterminowej prognozy stanu środków niestabilnych.

4. Ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego

Ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego to obecne lub przyszłe ryzyko zarówno dla dochodów, jak i wartości ekonomicznej, wynikające ze zmian stóp procentowych, które wpływają na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych. Ryzyko to obejmuje:

- 1) ryzyko terminów przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania) – ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów. Obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
- 2) ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności/wymagalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
- 3) ryzyko opcji klienta - ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych. Może to być ryzyko wynikające z:
  - pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmienne), różnego typu instrumenty dłużne zawierające opcje typu call lub put, dające możliwość wcześniejszego wykupu instrumentu,
  - domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, często bez żadnych kar.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej są:

- 1) maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych i ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez system limitów i skuteczne zarządzanie aktywami i pasywami,
- 2) utrzymanie zmienności wyniku finansowego, wynikającego ze zmiany stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku, realizacji planu operacyjnego i adekwatności kapitałowej Banku,
- 3) utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany,
- 4) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczanie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się nie rzadziej niż raz w miesiącu wg stanu na koniec każdego miesiąca. Do pomiaru wykorzystywane są następujące metody:

- 1) luka przeszacowania,
- 2) metoda zmiany wyniku odsetkowego,
- 3) miara wartości ekonomicznej (oparta na zmodyfikowanej duracji kapitału),
- 4) analiza podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej za pomocą oprogramowania „System AS – Analizy i Sprawozdania”, zintegrowanego z systemem finansowo-księgowym Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, do zadań której należy:
    - zatwierdzanie polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
    - zatwierdzanie przygotowanej przez Zarząd struktury organizacyjnej Banku dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka stopy procentowej,
    - zatwierdzanie poziomu limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej w skali Banku,
    - nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd dopuszczalnego profilu ryzyka stopy procentowej,
    - nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd:
      - o struktur organizacyjnych,
      - o linii podległości,
      - o zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku,
      - o systemu kontroli wewnętrznej.
  - 2) Komitet Audytu:
    - Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka stopy procentowej.
  - 3) Zarząd Banku odpowiada za:
    - stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedury zarządzania tym ryzykiem,
    - podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka stopy procentowej od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka stopy procentowej przez Bank, a także za takie rozdzielenie kluczowych zadań w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej, aby uniknąć potencjalnych konfliktów interesów,
- a także

- sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w ramach swoich uprawnień statutowych,
  - zatwierdza procedury zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
  - określa poziom limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
  - wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka stopy procentowej,
  - ustala oprocentowanie dla produktów znajdujących się w ofercie Banku,
  - przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresową informację na temat ryzyka stopy procentowej,
  - odpowiada za politykę informacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- 4) Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- 5) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz odpowiada za:
- opracowywanie projektów procedur zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz ich weryfikację,
  - dokonywanie przeglądu procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
  - przygotowywanie propozycji limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej,
  - dokonywanie pomiaru i monitorowania ryzyka stopy procentowej oraz kontroli wykorzystania limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej,
  - opracowywanie raz w miesiącu raportu przedstawiającego ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej oraz wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz uznany kapitał Banku i przedkładanie ich właściwym organom Banku,
  - opracowywanie oceny nowowprowadzonych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko stopy procentowej,
  - sprawowanie kontroli wewnętrznej w obszarze zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- 6) Wiceprezes Zarządu ds. Handlu:
- projektuje, nadzoruje oraz realizuje politykę produktową Banku,
  - sprawuje nadzór nad przygotowaniem projektów nowych produktów,
  - przedstawia propozycje oraz wnioskuje na Zarząd Banku w sprawie oprocentowania produktów znajdujących się w ofercie Banku.
- 7) Główny Księgowy na bieżąco zarządza ryzykiem stopy procentowej.
- 8) Kierownik Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu wnioskuje w sprawie zmian w ofercie produktowej i opracowuje projekty nowych produktów.
- 9) Audyt Wewnętrzny SSOZ BPS wydaje niezależną i obiektywną opinię na temat skuteczności i adekwatności systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, a wyniki audytu stanowią źródło obiektywnych analiz i ocen dla Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku.
- 10) Stanowisko ds. zgodności działa w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.

W celu monitorowania ryzyka stóp procentowych Bank dokonuje analiz informacji zawartych w raportach, tj.:

- 1) luki terminów przeszacowania stopy procentowej,
- 2) struktury aktywów i pasywów wrażliwych na dzień analizy, wraz ze średnimi nominalnymi stopami procentowymi oraz średnimi wskaźnikami zmian w stosunku do stóp referencyjnych.
- 3) testów warunków skrajnych przy faktycznej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych Banku.
- 4) poziomu (stopnia) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- 5) wpływu planowanych zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 6) prognozowanego dochodu odsetkowego do końca najbliższego kwartału oraz końca najbliższego roku w stosunku do planu operacyjnego,
- 7) podstawowych wskaźników z zakresu ryzyka stopy procentowej.

5. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe określane jest jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

W szczególności jest ono związane z:

- niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej,
- zawartymi transakcjami, tj. zmianą kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność (ryzyko kursowe),
- wzrostem innych ryzyk w wyniku zmiany poziomu kursu walutowego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymywaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.

Organizacja procesu zarządzania:

I. Rada Nadzorcza:

- a) akceptuje ogólny poziom podejmowanego ryzyka walutowego,

- b) zapoznaje się okresowo z oceną systemu kontroli ryzyka walutowego w Banku oraz przestrzegania limitów ekspozycji na ryzyko walutowe;
  - c) sprawuje ogólny nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem walutowym w zakresie zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem i planem finansowym Banku.
- II. Zarząd Banku:
- a) zatwierdza limity ryzyka walutowego,
  - b) okresowo kontroluje poziom podejmowanego ryzyka walutowego,
  - c) przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje z zakresu zarządzania ryzykiem walutowym.
- III. Komitet Audytu:
- Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka walutowego.
- IV. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRiA, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- V. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz:
- a) przedkłada Zarządowi informacje o wysokości i przyczynach przekroczenia limitów,
  - b) opracowuje zasady pomiaru i kontroli ryzyka walutowego w Banku oraz dokonuje ich aktualizacji,
  - c) przekazuje Zarządowi raport podsumowujący zarządzanie ryzykiem walutowym w terminach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubawie,
  - d) przedkłada propozycje limitów pozycji walutowych dla całego Banku,
  - e) określa pozycje walutowe oraz oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego,
  - f) przeprowadza okresową weryfikację przyjętych metod oceny ryzyka walutowego i limitów,
  - g) przeprowadza testy warunków skrajnych czyli ocenę wpływu nieoczekiwanych zmian na rynku walutowym na sytuację finansową Banku przejawiające się znacznym wzrostem ryzyka walutowego.
- VI. Audyt Wewnętrzny:
- a) ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem walutowym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem walutowym obowiązujących w Banku,
  - b) dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem walutowym, w tym ocenia zgodność działań wszystkich komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa,
  - c) Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez SSOZ BPS.
- VII. Stanowisko do spraw zgodności działa w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi
- VIII. Wydział Księgowości (w zakresie operacji walutowych):
- a) odpowiada za poprawne rozliczenie i zaksięgowanie transakcji,
  - b) rozlicza operacje walutowe uznające i obciążające rachunek Nostro Banku w Banku obsługującym,
  - c) dokonuje analizy zgodności stanu sald na rachunkach Nostro Banku poprzez:
    - kontrolę bilansu walutowego,
    - weryfikację zgodności stanów poszczególnych rachunków Nostro, z podziałem na poszczególne waluty, z wyciągami rachunków Nostro otrzymanymi z Banku obsługującego, w którym rachunki są umiejscowione,
    - w przypadku niezgodności z wyciągami z rachunku Nostro, otrzymanymi z Banku obsługującego, Bank zobowiązany jest sprawdzać na bieżąco prawidłowość podanych na wyciągu operacji i wskazanego salda.
  - d) zawiera transakcje walutowe w Banku obsługującym mające wpływ na pozycje walutową Banku,
  - e) odpowiada za przestrzeganie limitów pozycji walutowych,
  - f) lokuje nadwyżki środków walutowych na lokatach terminowych,
  - g) wprowadza obowiązujące kursy walut w systemie finansowo – księgowym.
- IX. Administrator rozliczeń / archiwista (w zakresie operacji walutowych) odpowiada za poprawne rozliczenie i zaksięgowanie transakcji.
- X. Zespół Produktów Bankowych i Marketingu:
- a) otwiera i prowadzi rachunki walutowe klientów,
  - b) wykonuje czynności związane z wypłatami w systemie rozliczeniowym,
  - c) przyjmuje wpłaty i dokonuje wypłat w walutach obcych,
  - d) prowadzi skup i sprzedaż walut,
  - e) zasilą i odprowadza waluty do i z Banku Zrzeszającego.

Bieżące monitorowanie ryzyka walutowego w Banku, odbywa się na podstawie sporządzonego raportu całkowitej pozycji walutowej, każdego dnia roboczego danego miesiąca za poprzedni dzień roboczy korzystając z programu AS – Analizy i Sprawozdania.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w terminach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubawie sporządza analizę ryzyka walutowego, zawierającą:

- a) informację o wielkości pozycji walutowej indywidualnej i całkowitej,
- b) informację o zmianach kursowych,
- c) informację o przestrzeganiu limitów dla pozycji walutowych i limitu strat,
- d) udział środków walutowych w aktywach Banku,
- e) udział środków walutowych w pasywach Banku.

Zarząd Banku prezentuje Radzie Nadzorczej informacje o skali ryzyka walutowego oraz przedstawia limity na pozycje walutowe. Informacja przekazywana jest w okresach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w BS Lubawa.

6. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko wynikające z możliwości wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Na potrzeby prowadzenia oceny nadzorczej przyjmuje się, że w zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyka wyodrębnione wg poniższej systematyki i definicji:

- Ryzyko prowadzenia działalności (postępowania – ang. conduct risk), w tym relacje z klientami – rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania.
- Ryzyko IT – niepewność związana z prawidłowym, efektywnym i bezpiecznym wspieraniem działalności banku przez jego środowisko teleinformatyczne w szczególności ryzyko IT należy rozpoznawać w kontekście zagrożeń oraz podatności istniejącego komponentu lub grupy komponentów środowiska teleinformatycznego i wpływu tych relacji na bezpieczne funkcjonowanie infrastruktury teleinformatycznej i procesów z nią związanych oraz bezpieczeństwa danych wykorzystywanych dla potrzeb działalności banku oraz do świadczenia usług dla klientów.
- Systemy IT – aplikacja komputerowa lub zbiór powiązanych aplikacji komputerowych, którego celem jest przetwarzanie danych. Ekspozycja banku na ryzyko IT wynika z niżej wymienionych podkategorii ryzyka:
  - Ryzyka związanego z zarządzaniem obszarami IT i bezpieczeństwa IT oraz planowaniem strategicznym – zagrożenia zapewnienia właściwego wsparcia funkcjonowania banku przez środowisko teleinformatyczne. odpowiedniego zarządzania ryzykiem dotyczącym bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego banku. właściwego wsparcia dla działalności banku przez jej środowisko teleinformatyczne;
  - Ryzyka związanego z dostępnością i ciągłością IT – zagrożenia negatywnego wpływu na wyniki oraz dostępność systemów i danych IT, w tym niezdolność do terminowego przywrócenia usług instytucji ze względu na awarię elementów sprzętu lub oprogramowania IT, braki w zarządzaniu systemem IT;
  - Ryzyka związanego z bezpieczeństwem IT – zagrożenia nieodpowiedniego zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego banku, w tym nieupoważniony dostęp do systemów i danych IT z wewnątrz instytucji lub spoza instytucji (np. cyberatak);
  - Ryzyka związanego ze zmianą IT – zagrożenia wynikającego z niezdolności instytucji do zarządzania zmianami systemu IT w terminowy i kontrolowany sposób, w szczególności w przypadku szeroko zakrojonych i kompleksowych programów zmiany;
  - Ryzyka związanego z integralnością danych IT – zagrożenia, że dane zgromadzone i przetwarzane przez systemy IT są niekompletne, niedokładne lub niespójne w różnych systemach IT, na przykład w wyniku niedostatecznych kontroli podczas różnych etapów cyklu życia danych IT (tj. projektowania architektury danych, tworzenia modelu danych lub słowników danych, sprawdzania wprowadzonych danych, kontroli ekstrakcji, przesyłania i przetwarzania danych włącznie z wydanymi danymi wyjściowymi) lub braku takich kontroli, zakłócania zdolności instytucji do świadczenia usług i wytwarzania informacji na temat zarządzania danymi w prawidłowy i terminowy sposób;
  - Ryzyka związanego z outsourcingiem IT – zagrożenia bezpieczeństwa danych, bezpieczeństwa i poprawności działania środowiska teleinformatycznego wynikające z faktu świadczenia usług IT przez podmioty zewnętrzne.
- Ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
- Ryzyko modelu – oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść instytucja, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy CRD IV). Ryzyko modeli w praktyce objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem raportowanym przez dany model a wielkością rzeczywistą. Można wyróżnić cztery zasadnicze źródła tych rozbieżności:
  - immanentne ograniczenia modeli,
  - ryzyko danych,
  - ryzyko założeń modeli,
  - ryzyko administrowania modelami.
- Pranie pieniędzy – rozumie się przez to zamierzone postępowanie polegające na:
  - a) zamianie lub przekazaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrycia lub zatajenia bezprawnego pochodzenia tych wartości majątkowych albo udzieleniu pomocy osobie, która bierze udział w takiej działalności w celu uniknięcia przez nią prawnych konsekwencji tych działań,
  - b) ukryciu lub zatajeniu prawdziwego charakteru wartości majątkowych lub praw związanych z nimi, ich źródła, miejsca przechowywania, rozporządzania, faktu ich przemieszczania, ze świadomością, że wartości te pochodzą z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
  - c) nabyciu, objęciu w posiadanie albo używaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,

d) współdziałaniu, usiłowaniu popełnienia, pomocnictwie lub podleganiu w przypadkach zachowań określonych w a – c, – również, jeżeli działania, w ramach których uzyskano wartości majątkowe, były prowadzone na terytorium innego państwa niż Rzeczpospolita Polska.

- Finansowanie terroryzmu – rozumie się przez to czyn określony w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny).

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- 1) ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego - do aktualnego profilu ryzyka procesu - zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej,
- 2) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku, poprzez aktualizowanie i dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego,
- 3) w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, celem jest: systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku składa się z następujących elementów:

- 1) identyfikacji ryzyka, która polega na:
  - rozpoznaniu kontekstu ryzyka rozumianego jako istotne obszary działalności Banku wymagające zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także zestaw wymagań prawnych i nadzorczych związanych z tymi obszarami,
  - rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym w istotnych obszarach.
- 2) pomiaru ryzyka, który obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą tak ustalonych miar, w istotnych obszarach działalności Banku,
- 3) oceny/szacowania ryzyka, która polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach oceny ryzyka przeprowadza się również testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- 4) monitorowaniu ryzyka, które polega na monitorowaniu wielkości narażenia na ryzyko, a także odchyień realizacji wskaźników ryzyka od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń),
- 5) raportowaniu ryzyka polegającego na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań,
- 6) stosowaniu mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko – polega w szczególności na projektowaniu i stosowaniu metod:
  - akceptacji,
  - ograniczania,
  - przeniesienia (transferu) ryzyka,
  - unikaniu ryzyka o nadmiernym wymiarze.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku:

- 1) Rada Nadzorcza:
  - sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, ze strategią i planem finansowym Banku,
  - sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu,
  - zapewnia, że Zarząd posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, weryfikuje również kompetencje Zarządu w tym zakresie,
  - zatwierdza politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
  - zatwierdza określony przez Zarząd Banku akceptowalny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie.
- 2) Komitet Audytu:
Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym.
- 3) Zarząd Banku:
  - odpowiada za opracowanie i wdrożenie pisemnej polityki w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jego wdrożenie, zapewnienie jego spójności z polityką zarządzania tym ryzykiem i właściwe funkcjonowanie tego systemu w Banku, w tym – jeśli to konieczne – wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego systemu,
  - zobowiązany jest zapewnić, że system zarządzania ryzykiem operacyjnym jest skuteczny – to znaczy, że proces jest realizowany w sposób poprawny na etapach:
    - o identyfikacji,
    - o oceny,
    - o przeciwdziałania,
    - o kontroli, monitorowania i raportowania,

- podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem w ramach posiadanych kompetencji – w tym zakresie zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym.
  - dokonuje regularnych przeglądów polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym i systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. w tym zasad zarządzania tym ryzykiem. zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi,
  - w przypadkach, gdy zajdzie taka potrzeba przeprowadza weryfikację i aktualizację polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym,
  - okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank,
  - odpowiada za realizację procesu kontroli tego ryzyka, nadzorując zakres i częstotliwość kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia adekwatności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym do profilu ryzyka operacyjnego Banku.
- 4) Prezes Zarządu, jako wyznaczony Członek Zarządu, pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w działalności Banku, w tym nad ryzykiem operacyjnym.
- 5) Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych:
- odpowiada za wykonanie uchwał Zarządu w zakresie wdrożenia i funkcjonowania procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym,
  - nadzoruje w sposób bieżący poziom ryzyka operacyjnego, tj. poprzez zapoznawanie się z odpowiednimi informacjami sprawozdawczymi dotyczącymi profilu ryzyka operacyjnego Banku, a także wnioskuje do Zarządu o podjęcie działań w przypadkach konieczności reakcji Zarządu (uczestniczy z poziomu Zarządu w bieżącym monitorowaniu ryzyka),
  - nadzoruje terminowość i prawidłowość raportowania przez komórki organizacyjne Banku informacji zarządczej w zakresie ryzyka operacyjnego,
  - nadzoruje zachowanie adekwatności niniejszej Polityki względem skali i rodzaju działalności Banku, a także spójności jej treści z innymi regulacjami obowiązującymi w Banku,
  - podejmuje decyzje w sprawie zatwierdzenia listy obowiązujących KRI, limitów wartości KRI oraz metod ich wyznaczania.
- 6) Zespół zarządzania ryzykami i analiz:
- opracowuje i aktualizuje metodyki zarządzania ryzykiem operacyjnym określonych przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu,
  - dokonuje lub koordynuje odpowiednio czynności identyfikacji, pomiaru i oceny poziomu narażenia na ryzyko operacyjne dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz wszystkich nowych produktów, procesów i systemów,
  - dokonuje oceny ryzyka związanego z jakością danych zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi Banku,
  - dokonuje lub koordynuje proces samooceny ryzyka operacyjnego, przeprowadzany w programie riskAB, w tym weryfikację wyników samooceny,
  - dokonuje lub koordynuje proces analiz scenariuszowych,
  - dokonuje rekonylacji danych zarejestrowanych w programie riskAB,
  - inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym, w tym monitorowanie poprawności i aktualność funkcjonalności programu riskAB,
  - uczestniczy w opracowaniu metod przeciwdziałania temu ryzyku we współpracy z komórkami organizacyjnymi odpowiadającymi za obszar, którego dotyczy dana metoda, w tym w odpowiednio w opracowaniu i weryfikacji:
    - o regulaminów,
    - o procedur,
    - o instrukcji związanych z ryzykiem operacyjnym,
    - o planów awaryjnych i ciągłości działania,
  - dokonuje okresowego przetwarzania danych o ryzyku operacyjnym, jego analizy i oceny, a także przygotowuje informacje sprawozdawcze związane z ryzykiem operacyjnym na potrzeby Rady Nadzorczej, Zarządu, Członka zarządu ds. ryzyka, innych wyznaczonych w regulacjach wewnętrznych Banku osób.
- 7) Audyt Wewnętrzny Systemu Ochrony Zrzeszenia
- audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym obowiązujących w Banku,
  - dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ocenia zgodność działań wszystkich komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa,
  - audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez SSOZ BPS.
- 8) Stanowisko do spraw zgodności działa w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.
- 9) Pozostałe komórki organizacyjne Banku:
- pracownicy na wszystkich stanowiskach w komórkach organizacyjnych Banku odpowiadają za rozpoznawanie i zapobieganie powstawaniu ryzyka operacyjnego w trakcie realizacji codziennych czynności, a także uczestniczą w likwidacji skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego, w szczególności obowiązani są do dbałości o jakość danych wprowadzanych do systemów, a także do zgłaszania informacji zawierających błędy,

- każdy pracownik, któremu zostały nadane określone uprawnienia, identyfikuje, ocenia i rejestruje w programie riskAB zdarzenia i straty operacyjne,
  - kierownicy komórek organizacyjnych Banku na podstawie wyników analiz poziomu ryzyka operacyjnego zarządzają ryzykiem operacyjnym podległych komórek, co oznacza, że w zakresie swoich kompetencji podejmują działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzą negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka, obejmuje to w szczególności zagadnienia jakości danych,
  - kierownicy komórek organizacyjnych Banku wspierają komórkę ds. ryzyka w identyfikowaniu profilu ryzyka operacyjnego Banku poprzez udzielanie informacji o głównych potencjalnych zagrożeniach operacyjnych w ich obszarach odpowiedzialności, a także uczestniczą w samoocenie ryzyka.
- 10) Inspektor Ochrony Danych (IOD) odpowiada za bezpieczeństwo danych osobowych,
- 11) Audytor ryzyka:
- pełni funkcję administratora programu riskAB,
  - w Banku Audytorem ryzyka decyzją Zarządu jest Członek ZZRIa.

Bank posiada system regularnego monitorowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wyników pozostałych narzędzi w tym zakresie (np. KRI, samoocena, testy warunków skrajnych, testy scenariuszowe), umożliwiającą obserwację profilu ryzyka operacyjnego oraz zapewniającą regularne przekazywanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej stosownych raportów na temat ryzyka operacyjnego.

Raporty z zakresu ryzyka operacyjnego pozwalają Bankowi na:

- 1) ocenę profilu ryzyka operacyjnego,
- 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka operacyjnego,
- 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu przeciwdziałania ryzyku,

Raporty dotyczące ryzyka operacyjnego zawierają:

- 1) charakterystykę zdarzeń operacyjnych z wewnętrznej bazy zdarzeń operacyjnych wraz ze stratami z nimi związanymi oraz działaniami podjętymi w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego,
- 2) informacje dotyczące zdarzeń zewnętrznych,
- 3) wykorzystanie założonych tolerancji na ryzyko operacyjne,
- 4) informacje pochodzące z innych wykorzystywanych w banku narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym stopień wykorzystania limitów KRI, wyniki samooceny ryzyka, wyniki testów warunków skrajnych,
- 5) propozycje działań ograniczających ryzyko operacyjne w Banku.

Jakość systemu raportowania w zakresie ryzyka operacyjnego jest przedmiotem kontroli wewnętrznych.

• Zarządzanie kapitałem

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Rola organów Banku uczestniczących w procesie zarządzania i planowania kapitałowego:

Za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania kapitałem odpowiadają:

- I. Rada Nadzorcza Banku - w zakresie sprawowania nadzoru nad adekwatnością systemu zarządzania kapitałem w szczególności poprzez zatwierdzanie strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz procesu szacowania kapitału wewnętrznego;
- II. Komitet audytu - Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dn. 11 maja 2017r. do zadań Komitetu audytu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem kapitałowym;
- III. Zarząd Banku - w zakresie wdrożenia efektywnego systemu zarządzania kapitałem na poziomie adekwatnym do skali i zakresu działalności Banku, poprzez przyjęcie i wdrożenie struktur, procedur i narzędzi niezbędnych do aktywnego zarządzania kapitałem; jest odpowiedzialny za projektowanie polityki w obszarze zarządzania kapitałem oraz okresowe analizowanie i weryfikowanie pozycji Banku pod względem adekwatności kapitałowej oraz utrzymywania kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- IV. Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRIa, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka;
- V. Stanowisko ds. zgodności - działa w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- VI. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz – w zakresie bieżącego analizowania adekwatności kapitałowej Banku oraz formułowanie propozycji i zaleceń w tym obszarze, w zakresie monitorowania poziomu adekwatności kapitałowej Banku, w tym również przeprowadzania symulacji zapotrzebowania Banku na kapitał, oraz koordynowanie procesem szacowania wartości kapitału wewnętrznego;
- VII. Komórki organizacyjne zarządzające lub monitorujące poszczególne rodzaje ryzyka – w zakresie bieżącego monitorowania ich poziomu oraz poziomu kapitału wewnętrznego niezbędnego na ich pokrycie.

7. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych w wyniku niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje:

- 1) ryzyko strategiczne,
- 2) ryzyko wyniku finansowego,
- 3) ryzyko otoczenia ekonomicznego,
- 4) ryzyko regulacyjne,
- 5) ryzyko konkurencji, gdzie:
  - ryzyko strategiczne związane jest z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany,
  - ryzyko wyniku finansowego opisano w osobnej części niniejszej Informacji,
  - ryzyko otoczenia ekonomicznego jest to zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności),
  - ryzyko regulacyjne to ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
  - ryzyko konkurencji to ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurencji) mających niekorzystny wpływ na Bank,

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów w realizacji strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Organizacja zarządzania, zadania i odpowiedzialność:

- 1) Rada Nadzorcza:
  - Zadaniem Rady Nadzorczej w zakresie ryzyka biznesowego jest zatwierdzenie Strategii działania Banku oraz Zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem,
  - Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią działania Banku i planem operacyjnym Banku, w tym poprzez ocenę sprawozdań składanych przez Zarząd,
  - sprawozdania składane Radzie Nadzorczej przez Zarząd obejmują swoim zakresem aspekty ryzyka biznesowego, co pozwala Radzie Nadzorczej uzyskać informacje i ocenić narażenie Banku na to ryzyko.
- 2) Komitet Audytu:
  - Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. do zadań Komitetu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka biznesowego.
- 3) Zarząd:
  - nadzoruje ryzyko biznesowe występujące w Banku,
  - odpowiada za zorganizowanie procesu zarządzania ryzykiem biznesowym, w tym za podział obowiązków dotyczących zarządzania tym ryzykiem oraz nadzór nad efektywnością tego procesu i podejmowanie odpowiednich działań w zakresie ograniczenia oddziaływania tego rodzaju ryzyka na Bank,
  - przekazuje Radzie Nadzorczej informacje na temat narażenia Banku na ryzyko biznesowe.
- 4) Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRiA, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- 5) Stanowisko ds. zgodności działa w zakresie zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.
- 6) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz:
  - gromadzi, przetwarza oraz dokonuje pomiaru i raportowania odpowiednim organom i komórkom informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz bierze udział w opracowywaniu regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami,
  - zadania te pośrednio dotyczą ryzyka biznesowego poprzez zawarcie informacji o czynnikach wpływających na wielkość tego ryzyka w sprawozdaniach o innych rodzajach ryzyka lub z innych obszarów.
- 7) Audyt Wewnętrzny:
  - Bank jako Uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS objęty jest audytem wewnętrznym przeprowadzonym przez SSOZ BPS w obrębie ryzyka biznesowego,
  - celem audytu jest wydanie niezależnej i obiektywnej opinii na temat skuteczności i adekwatności systemu zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku,
  - wyniki audytu stanowią źródło obiektywnych analiz i ocen dla Zarządu, Komitetu oraz Rady Nadzorczej Banku.
- 8) Komórki organizacyjne Banku:
  - zadaniem odpowiednich komórek organizacyjnych Banku jest przestrzeganie zasad, regulacji wewnętrznych i odpowiednich limitów w ramach swojej działalności, a także przekazywanie informacji sprawozdawczej koniecznej do zarządzania ryzykiem biznesowym.

W celu zmniejszenia zagrożeń wpływających negatywnie na pozycję rynkową Bank prowadzi następujące działania:

- 1) wdraża odpowiedni system planowania strategicznego, pomiaru i nadzorowania postępów strategii (kontroli strategicznej), w tym:
  - identyfikacji i uwzględniania istotnych zmian otoczenia wpływających na możliwość realizacji strategii,
  - zmian ekonomicznych, społecznych i prawnych,

- działań konkurencji,
- 2) zapewnia i nadzoruje spójność planów operacyjnych z planami strategicznymi,
- 3) wdraża i nadzoruje system testowania warunków skrajnych, zarówno z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów ryzyka, jak i adekwatności funduszy własnych,
- 4) zapewnia odpowiednie szkolenia dla kadry banku uczestniczącej w zarządzaniu ryzykiem biznesowym,
- 5) dokonuje oceny istotności rodzajów ryzyka zawartych w ryzyku biznesowym oraz alokuje odpowiednie fundusze własne na te ryzyka.

8. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego to ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Celem strategicznym ryzyka wyniku finansowego jest realizacja wyniku finansowego Banku na poziomie umożliwiającym zarówno prowadzenie przez Bank swojej bieżącej działalności, jak również warunkującym jego dalszy rozwój w czasie, co należy rozumieć jako zapewnienie odpowiedniego zasilenia kapitału.

Realizacja celu strategicznego możliwa jest poprzez realizację celów szczegółowych, tj.:

- 1) utrzymanie limitów ryzyka wyniku finansowego na poziomie nie przekraczającym tolerancji Banku na to ryzyko,
- 2) ograniczenie negatywnych skutków obniżenia rynkowych stóp procentowych,
- 3) dywersyfikacja źródeł przychodów i ponoszonych kosztów,
- 4) zwiększenie efektywności działania Banku,
- 5) zwiększenie bezpieczeństwa i ciągłości działania Banku,
- 6) wspieranie procesu planowania finansowego.

Organizacja zarządzania, zadania i odpowiedzialność:

- 1) Rada Nadzorcza:
  - sprawuje nadzór nad ryzykiem wyniku finansowego jakie ponosi Bank oraz metody zarządzania tym ryzykiem,
  - zatwierdza Politykę zarządzania ryzykiem wyniku finansowego i sprawuje nadzór nad zgodnością niniejszej Polityki ze strategią i planem operacyjnym Banku,
  - zatwierdza akceptowany poziom ryzyka wyniku finansowego (apetyt na ryzyko) poprzez zatwierdzanie limitów wewnętrznych ograniczających narażenie Banku na ryzyko wyniku finansowego określonych przez Zarząd,
  - nie rzadziej niż raz na kwartał otrzymuje miesięczne raporty dotyczące ryzyka wyniku finansowego zawierające poziom ryzyka wyniku finansowego w Banku i stopień wykorzystania limitów ograniczających to ryzyko,
  - nadzoruje realizację Polityki zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku.
- 2) Komitet Audytu:
  - Zgodnie z Art. 139 Ustawy i biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. do zadań Komitetu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka wyniku finansowego.
- 3) Zarząd:
  - odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,
  - określa poziom limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko wyniku finansowego i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
  - odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem wyniku finansowego oraz systemu kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego oraz za nadzór nad efektywnością tego systemu, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku,
  - przekazuje Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny ryzyko wyniku finansowego w działalności Banku,
  - dokonuje oceny poziomu ryzyka wyniku finansowego na Posiedzeniach Zarząd w cyklach kwartalnych (tj. zgodnie z SIZ),
  - co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka wyniku finansowego pod względem sposobu jej stosowania i ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny.
- 4) Prezes Zarządu:
  - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym poprzez nadzór nad funkcjonowaniem ZZRIA, akceptację metod, założeń i wyników pomiaru ryzyka.
- 5) Stanowisko ds. zgodności:
  - działa w celu zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
- 6) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz:
  - opracowuje projekty procedur zarządzania ryzykiem wyniku finansowego oraz przeprowadza ich weryfikację,
  - dokonuje przeglądu procesu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,
  - przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko wyniku finansowego,
  - dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyka wyniku finansowego oraz kontroli wykorzystania limitów ograniczających to ryzyko,
  - opracowuje kwartalną analizę przedstawiającą ekspozycję Banku na to ryzyko i przedkłada ją właściwym organom Banku,

- opracowuje ocenę nowowprowadzonych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko wyniku finansowego (ocena wpływu produktu na RZIS).
- 7) **Audyt Wewnętrzny:**
- Bank jako Uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS objęty jest audytem wewnętrznym przeprowadzonym przez SSOZ BPS w obrębie ryzyka wyniku finansowego, celem audytu jest wydanie niezależnej i obiektywnej opinii na temat skuteczności, a także adekwatności systemu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku,
- wyniki audytu stanowią źródło obiektywnych analiz i ocen dla Zarządu, Komitetu oraz Rady Nadzorczej Banku.

9. Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji to bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji Banku.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka utraty reputacji jest budowa właściwego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako: stabilnego podmiotu finansowego, spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego w pozytywny sposób w rozwoju lokalnego środowiska.

10. Ryzyko bancassurance

Ryzyko bancassurance jest to ryzyko związane z oferowaniem przez Bank produktów ubezpieczeniowych.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka bancassurance jest utrzymanie stabilnego i zrównoważonego poziomu ryzyka związanego z oferowaniem produktów ubezpieczeniowych.

Schemat organizacji zarządzania wszystkim rodzajami ryzyka występującymi w Banku w roku 2020 przedstawia **Załącznik nr 1** do niniejszej informacji.

Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.

Przepływ informacji dotyczący ryzyka kierowany do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubawie”, definiującą: nazwy, częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiednią reakcję w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka:

- 1) W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które uznaje się za istotne i mierzalne.
- 2) Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
- 3) Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów określa Zarząd. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość określa Zarząd Banku, a Rada Nadzorcza zatwierdza apetyt na ryzyko.
- 4) Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu/tolerancji na ryzyko).
- 5) W Banku wprowadzona została „Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzycelności” mająca na celu zapewnienie bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wierzycelności, w razie gdyby nie dokonał on spłaty tej wierzycelności w terminie ustalonym w umowie.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust.1 lit. e zawarte jest w części XXV niniejszej informacji.

W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich w organach innych podmiotów. Dziewięciu Członków Rady Nadzorczej Banku nie zajmuje stanowisk dyrektorskich w organach innych podmiotów.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza. Członkowie Zarządu podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej ocenę kwalifikacji, doświadczenia i reputacji. Zasady wyboru i oceny Członków Zarządu zawierają następujące procedury wewnętrzne:
  - a) „Polityka oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Lubawie”,
  - b) „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubawie”.
- 3) Członków Rady Nadzorczej powołuje zgodnie z przepisami prawa Zebranie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej ocenę:
  - a) poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego,
  - b) rękopmi należytego wykonywania funkcji,
  - c) poświęcania czasu na wykonywanie obowiązków w Banku,
  - d) łączenia stanowisk i funkcji,
  - e) niezależności.

Ponadto, powyższe procedury określają ocenę kompetencji i zasady wyboru Członków Rady Nadzorczej do Komitetu Audytu.

- 4) Bank stosuje zasady zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w oparciu o przyjętą w miesiącu październiku 2019 r. Politykę różnorodności Banku Spółdzielczego w Lubawie.

IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, nie dokonywał tym samym konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne

Na fundusze własne składał się kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych w Banku zawiera Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura funduszy własnych

L.P.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)	Opis głównych cech instrumentów	Przepis Rozporządzenia CRR
1	Fundusz zasobowy	17 386	Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata (niepodzielny) oraz wpłat wpisowego	Art. 29 ust. 1.
2	Fundusz udziałowy	476	Wartość udziałów członkowskich, które zostały wyemitowane nie później niż w dniu 31.12.2011r. oraz kwalifikowały się jako fundusze własne w dniu 31.12.2011r., wg stanu na dzień 31.12.2012r., czyli z uwzględnieniem wypłat dokonanych w ciągu 2012r. oraz bez uwzględnienia dopłat do udziałów zadeklarowanych do końca 2011r. ale nieopłaconych częściowo lub całkowicie do końca 2011r., pomniejszonych o wypłaty dokonane po 31.12.2012r., po uwzględnieniu amortyzacji w wysokości 20%.	Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 Art. 483 (1) do (3) i art. 484-487. Instrumenty kapitałowe wyemitowane w związku z zastosowaniem zasady praw nabytych w odniesieniu do instrumentów stanowiących pomoc państwa, które spełniają wymogi zakwalifikowania do CET1 określone w art. 484-487.
3	Fundusz rezerwowy	65	Fundusz tworzony z części nadwyżki finansowej na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele	Art. 26 ust. 1.
4	Fundusz ogólnego ryzyka	50	Utworzony z zysku za rok 2002r. na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	Art. 26 ust. 1.
5	Wartości niematerialne i prawne	-70	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze własne zgodnie z zapisami art. 127 Prawa bankowego	
6	Fundusz z aktualizacji wyceny (fundusz uzupełniający)	0	Pozycja wykazywana zgodnie z Rozporządzeniem CRR jako skumulowane inne całkowite dochody.	Art. 468.
7	Fundusz z aktualizacji wyceny (fundusz uzupełniający)	0	Zgodnie z art. 468 Rozporządzenia CRR niezrealizowany zysk z aktywów wycenianych według wartości godziwej w 60% pomniejsza fundusze.	Art. 468.
TIER I		17 907		
TIER II		0		
RAZEM FUNDUSZE		17 907		

Tabela nr 2. Informacja na temat funduszy własnych

		Wartość (w tys. zł/%)
Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	nie dotyczy
	w tym: instrument typu 1	nie dotyczy
	w tym: instrument typu 2	nie dotyczy
	w tym: instrument typu 3	nie dotyczy
2	Zyski zatrzymane	nie dotyczy
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	17 501
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	nie dotyczy
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	476
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	nie dotyczy
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	nie dotyczy
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	17 977
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	nie dotyczy

8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-70
9	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	nie dotyczy
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	nie dotyczy
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	nie dotyczy
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	nie dotyczy
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	nie dotyczy
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	nie dotyczy
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	nie dotyczy
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
20	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	nie dotyczy
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)	nie dotyczy
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	nie dotyczy
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	nie dotyczy
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	nie dotyczy
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)	nie dotyczy
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	nie dotyczy
24	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	nie dotyczy
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	nie dotyczy
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	nie dotyczy
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-70
29	Kapitał podstawowy Tier I	17 907
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty		
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	nie dotyczy
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	nie dotyczy
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	nie dotyczy
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	nie dotyczy
34	Kwalifikujący się kapitał Tier 1 uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier 1 (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	nie dotyczy
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	nie dotyczy
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	nie dotyczy
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne		
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)	nie dotyczy
38	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy

41	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	nie dotyczy
44	Kapitał dodatkowy Tier I	nie dotyczy
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	17 907
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy		
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	nie dotyczy
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	nie dotyczy
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	nie dotyczy
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	nie dotyczy
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	nie dotyczy
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	nie dotyczy
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	nie dotyczy
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
56	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	nie dotyczy
58	Kapitał Tier II	nie dotyczy
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	17 907
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	95 018
Współczynniki i bufor kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Patrz część VIII Informacji
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	Patrz część VIII Informacji
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	Patrz część VIII Informacji
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	Patrz część VIII Informacji
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	nie dotyczy
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	Patrz część VIII Informacji
69	[nieistotne w przepisach unijnych]	nie dotyczy
70	[nieistotne w przepisach unijnych]	nie dotyczy
71	[nieistotne w przepisach unijnych]	nie dotyczy
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed wazaniem ryzyka)		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	nie dotyczy
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	nie dotyczy
74	Zbiór pusty w UE	nie dotyczy
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	nie dotyczy
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II		
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	nie dotyczy

77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	nie dotyczy
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)	nie dotyczy
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	nie dotyczy
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 1 stycznia 2022r.)		
80	— Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
81	— Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy
82	— Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
83	— Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy
84	— Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
85	— Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy

Tabela nr 3. Informacja na temat funduszy własnych w okresie przejściowym – wyciąg*

Wyszczególnienie		(A) Kwota w dniu ujawnienia (tys. zł/%)	(C) Kwota ujęta przed przyjęcie Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 (tys. zł/%)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	17 501	17 501
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	476	476
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	17 977	17 977
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-70	-70
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-70	-70
29	Kapitał podstawowy Tier I	17 907	17 907
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	17 907	17 907
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	-	-
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	-	-
58	Kapitał Tier II	0	0
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	17 907	17 907
Współczynniki i bufony kapitałowe			
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85	18,85
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85	18,85
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,85	18,85

* Wyciąg prezentuje tylko wypełnione wiersze tabeli

VI. Wymogi kapitałowe

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie jest narażony oraz charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowany był i wdrożony proces oceny adekwatności kapitałowej, który służył utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego przez Bank.

Kapitał wewnętrzny to szacowana wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w działalności Banku.

Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego polega na ustalaniu wielkości kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych i istotnych rodzajów ryzyka występującego w Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces oceny adekwatności kapitałowej podlegał zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Za skuteczność procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów tego procesu oraz za nadzór nad efektywnością procesu szacowania kapitału wewnętrznego odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

Całość procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej podlegała corocznemu przeglądowi.

Bank Spółdzielczy w Lubawie stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- b) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego,
- c) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 zawiera Tabela nr 4.

Zgodnie z art. 501 Rozporządzenia wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami wobec MŚP mnoży się przez współczynnik 0,7619.

Tabela nr 4. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

Klasa ekspozycji	Wymóg (w tys. zł)
1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;	45
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;	195
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;	0
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych;	0
6. Ekspozycje wobec instytucji;	0
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw; (+ ekwiwalent bilansowy)	1 003
8. Ekspozycje detaliczne; (+ ekwiwalent bilansowy)	1 183
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;	3 492
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (przeteterminowane);	38
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych;	0
13. pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne;	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową;	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;	0
16. Ekspozycje kapitałowe;	87
17. Inne ekspozycje.	716
RAZEM - EKSPOZYCJE BILANSOWE	6 759

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) zostały zawarte w części XIII niniejszej Informacji.

Bank nie posiada portfela handlowego. Wymóg na ryzyko walutowe wynosił 0 (część trzecia tytuł III, rozdziały 2, 3 i 4).

Z uwagi na stosowanie metody standardowej Bank nie ujawnia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z art. 153 ust. 5 lub art. 155 ust. 2.

Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wg. stanu na 31.12.2020 r. zawiera Tabela nr 5.

Tabela nr 5. Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wg. stanu na 31.12.2020 r.

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II
Ryzyko kredytowe	6 759	6 759	6 759
Ryzyko walutowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	842	842	842
Łączny wymóg na powyższe ryzyka (Filar I)	7 601	7 601	7 601
Weryfikacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego	0	X	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	227	X	227
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji wobec tego samego sektora gospodarczego	227	X	227

koncentracji z tytułu tego samego zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji z tytułu tego samego instrumentu finansowego	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	0	X	0
ryzyko przeszacowania	0	X	0
ryzyko bazowe	0	X	0
ryzyko opcji klienta	0	X	0
zmiana wartości ekonomicznej (EVE)	81	X	81
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko biznesowe, z tego:	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko wyniku finansowego	302	X	302
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	0	X	0
ryzyko koncentracji "dużych" udziałów	0	X	0
ryzyko niedotrzymania minimalnego progu kapitałowego	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
Nadmiernej dźwigni	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	8 211	X	8 211
Uznany kapitał	17 907	X	X
Kapitał podstawowy TIER I	17 907	X	X
Kapitał TIER I	17 907	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy	18,85%	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	18,85%	X	X
Współczynnik kapitału TIER I	18,85%	X	X
Wewnętrzny łączny współczynnik kapitałowy	17,45%	X	X

VII. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta

Bank nie posiada ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VIII. Bufory antycykliczne

Na podstawie art. 83 oraz art. 96 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego

Bank na dzień 31.12.2020 r. nie należał do banków systemowo ważnych.

X. Ryzyko kredytowe i korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Należności przeterminowane rozumiane były jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty, ustalonym w umowie kredytowej (dotyczy rat lub całej należności) lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub w części przez Bank. Definicja ta stosowana była dla celów rachunkowości.

Należnościami zagrożonymi (z rozpoznaną utratą wartości) są ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, o których mowa w przepisach dotyczących zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana była dla celów rachunkowości.

Bank stosował definicje należności zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzył rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe, które zaliczał w ciężar kosztów. Przy dokonywaniu klasyfikacji Bank wykorzystywał dwa niezależne kryteria:

- 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw,
- 2) kategorii "pod obserwacją" – w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw,
- 3) kategorii "poniżej standardu" – w wysokości 20% podstawy tworzenia rezerw,
- 4) kategorii "wątpliwe" – w wysokości 50% podstawy tworzenia rezerw,
- 5) kategorii „stracone” – w wysokości 100% podstawy tworzenia rezerw.

Do klasyfikacji i okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych zobowiązane były komórki organizacyjne Banku.

Rezerwa tworzona/dotwarzana była przez komórki organizacyjne Banku w miesiącu, w którym udzielono kredytu lub dokonano zmiany jego klasyfikacji do wyższej grupy ryzyka oraz w momencie aktualizacji wartości zabezpieczeń.

Raporty z przeglądu zabezpieczeń oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiedniej kategorii ryzyka stanowiły podstawę do podjęcia decyzji przez Zarząd Banku do utworzenia lub braku podstaw do tworzenia rezerw, zwiększeniu lub zmniejszeniu rezerw.

W toku przeglądu i klasyfikacji poszczególnych ekspozycji kredytowych, komórki organizacyjne Banku zobowiązane były określać aktualny stan zabezpieczenia kredytu, zobowiązane były ustalać czy może ono stanowić źródło obniżenia podstawy do naliczenia rezerwy. Zabezpieczenia podlegały stałej obserwacji i ewentualnej weryfikacji wyceny w przypadku obniżenia lub zwiększenia ich wartości.

W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązywały instrukcje: Instrukcja Zasady dokumentowania i organizacji procesu klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Lubawie oraz Instrukcja Jednolite zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach nie występował (brak ekspozycji poza granicami Polski) z uwagi na charakter prowadzonej działalności, tj. wyłącznie na terenie kraju (lokalnie).

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w związku z czym:

- 1) nie wyznaczał całkowitej kwoty ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, ani średniej kwoty ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji,
- 2) nie stosował rozkładu ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach,
- 3) nie stosował rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach,
- 4) nie stosował podziału na istotne branże i typy kontrahenta.

Bank nie wyznaczał kwot ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych w podziale na obszary geograficzne, z uwagi na brak ekspozycji poza granicami Polski.

Uzgodnienie zmian korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości zawiera Tabela nr 6.

Korekty wartości z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek oraz innych należności Banku obejmowały wartości utworzonych rezerw celowych oraz nierozliczone prowizje (ESP)

Tabela nr 6. Uzgodnienie stanu rezerw celowych i odpisów aktualizujących ekspozycji zagrożonych za 2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Na należności poniżej standardu	Na należności wątpliwe	Na należności stracone	Razem
I. Stan na początek okresu	345	32	397	774
II. Zwiększenia w okresie	316	1	424	741
a) utworzenie rezerw celowych i odpisów	316	1	424	741
III. Zmniejszenia w okresie	268	4	36	308
a) rozwiązanie rezerw i odpisów – tworzonych w koszty	268	4	8	280
b) spisanie z bilansu w trybie odpisu należności z przeniesieniem do ewidencji pozabilansowej	0	0	0	0
c) spisanie należności nieściągalnych w ciężar rezerw (spisanie z ksiąg rachunkowych)	0	0	28	28
d) umorzenie w ciężar rezerw i odpisów	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	393	29	785	1207

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego wg stanu na 31.12.2020r., a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji przedstawia Tabela nr 7.

Tabela nr 7. Całkowita kwota ekspozycji, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Klasa ekspozycji	31 grudzień 2020r. (po korektach)	Średnia za 2020
1. Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych;	11 026	18 288
2. Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych;	12 168	5 701
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;	3	6
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;	0	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych;	0	0
6. Ekspozycje wobec instytucji;	63 182	39 764
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorców; (+ ekwiwalent bilansowy)	15 316	15 246
8. Ekspozycje detaliczne; (+ ekwiwalent bilansowy)	21 954	22 533
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;	52 319	52 852
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (przeteterminowane);	452	411
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;	0	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych;	0	0
13. pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne;	0	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową;	0	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;	0	0
16. Ekspozycje kapitałowe;	1 084	1 084
17. Inne ekspozycje.	13 669	12 567
RAZEM - EKSPOZYCJE BILANSOWE	191 173	168 452

Rozkład ekspozycji w zależności od typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. przedstawia Tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rozkład ekspozycji w zależności od typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Inne pozycje
1. Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych;	11 026	0	0	0
2. Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych;	0	0	12 168	0
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;	0	0	3	0
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;	0	0	0	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych;	0	0	0	0
6. Ekspozycje wobec instytucji;	63 182	0	0	0
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorców; (+ ekwiwalent bilansowy)	0	15 316	0	0
8. Ekspozycje detaliczne; (+ ekwiwalent bilansowy)	0	21 954	0	0
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;	0	52 319	0	0
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (przeteterminowane);	0	452	0	0
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;	0	0	0	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych;	0	0	0	0
13. pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne;	0	0	0	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową;	0	0	0	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;	0	0	0	0
16. Ekspozycje kapitałowe;	1 084	0	0	0
17. Inne ekspozycje.	0	0	0	13 669
RAZEM - EKSPOZYCJE BILANSOWE	75 292	90 041	12 171	13 669

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach wg stanu na 31.12.2020 r. przedstawia Tabela nr 9.

Tabela nr 9. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności (nominalnie) dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Kategoria ekspozycji	do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-3 lata	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
normalne	674	3 200	5 581	7 829	23 869	16 774	25 015	13 532	2 411
pod obserwacją	1	12	4	16	436	68	112	0	0
poniżej standardu	10	70	113	77	285	274	294	0	0
wątpliwe	0	1	2	4	17	20	16	0	0
stracone	464	1	1	2	8	0	0	0	0

Ekspozycje o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane, przedstawione oddzielnie w podziale na istotne branże lub typy kontrahenta oraz korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego według stanu na 31.12.2020 r. przedstawia Tabela nr 10 i 11.

Tabela nr 10. Ekspozycje brutto przeterminowane wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

L.p.	Typ kontrahenta	Całkowita kwota ekspozycji	Rezerwy celowe
1	Sektor finansowy	-	-
	bez rozpoznanej utraty wartości	-	-
	z rozpoznaną utratą wartości	-	-
2	Sektor niefinansowy	822	625
	bez rozpoznanej utraty wartości	200	3
	z rozpoznaną utratą wartości	622	622
3	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-
	bez rozpoznanej utraty wartości	-	-
	z rozpoznaną utratą wartości	-	-

Tabela nr 11. Ekspozycje brutto o utraconej wartości wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

L.p.	Typ kontrahenta	Całkowita kwota ekspozycji	Rezerwy celowe
1	Sektor finansowy	-	-
2	Sektor niefinansowy	1 798	1 045
	w sytuacji poniżej standardu	1 117	393
	w sytuacji wątpliwej	59	29
	w sytuacji straconej	622	622
3	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-

XI. Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Poniższe tabele dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych, są zgodne z wytycznymi EBA z dnia 17 grudnia 2018 r. (EBA/GL/2018/10).

Według stanu na 31.12.2020 r. wskaźnik NPL brutto (kredyty nieobsługiwane brutto do kredytów razem) wyniósł 1,17%.

Tabela 12. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania	w tym ekspozycje z utratą wartości				
1	Kredyty i zaliczki		172			52		
2	<i>banki centralne</i>							
3	<i>instytucje rządowe</i>							
4	<i>instytucje kredytowe</i>							
5	<i>inne instytucje finansowe</i>							
6	<i>przedsiębiorstwa niefinansowe</i>							
7	<i>gospodarstwa domowe</i>		172			52		
8	Dłużne papiery wartościowe							
9	Zobowiązania do udzielenia pożyczki							
10	Łącznie		172			52		

Tabela 13. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna									
	Ekspozycje obsługiwane					Ekspozycje nieobsługiwane				
	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna	Przeterminowane < 30 dni	Przeterminowane 30-90 dni	Przeterminowane 90-180 dni	Przeterminowane > 180 dni	Przeterminowane < 1 rok	Przeterminowane 1-5 lat	Przeterminowane > 5 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań
1 Kredyty i zaliczki	162 614 361	162 585 182	25 199	1 859 970	1 176 241	61 270	4	622 555		
2 Banki centralne										
3 Instytucje rządowe	12 171 141	12 171 141								
4 Instytucje kredytowe	62 928 422	62 928 422								
5 Inne instytucje finansowe	790 332	790 332								
6 Przedsiębiorstwa finansowe	4 525 264	4 525 264		502 662	502 662					
7 w tym MSP	4 525 264	4 525 264		502 662	502 662					
8 Gospodarstwa domowe	82 189 182	82 173 983	25 199	1 357 928	673 479	61 270	4	622 555		
9 Dłużne papiery wartościowe	8 929 887	8 929 867								
10 Banki centralne	8 929 887	8 929 867								
11 Instytucje rządowe										
12 Instytucje kredytowe										
13 Inne instytucje finansowe										
14 Przedsiębiorstwa finansowe										
15 Ekspozycje pozabilansowe										
16 Banki centralne										
17 Instytucje rządowe										
18 Instytucje kredytowe										
19 Inne instytucje finansowe										
20 Przedsiębiorstwa finansowe										
21 Gospodarstwa domowe										
22 Łącznie	171 544 228	171 519 029	25 199	1 859 970	1 176 141	61 270	4	622 555		

Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Tabela 14. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				Skumulowana odpisana wartość	Otrzymane zabezpieczenia gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane - skumulowana strata		Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana				7 tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 1	w tym etap 2			
1 Kredyty i raty	152 514 361		1 859 970								
2 Banki centralne											
3 Instytucje rządowe	12 171 141										
4 Instytucje kredytowe	52 928 423										
5 Inne instytucje finansowe	790 357										
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 525 264		502 662		393						
7 w tym WSP	4 525 264		502 662		393			270 536			
8 Gospodarstwa domowe	62 190 191		1 357 308		316 690			270 536			
9 Dłuzne papiery wartościowe	8 920 687							775 519			
10 Banki centralne	8 920 687										
11 Instytucje rządowe											
12 Instytucje kredytowe											
13 Inne instytucje finansowe											
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe											
15 Ekspozycje porobilansowe	9 198 833										
16 Banki centralne											
17 Instytucje rządowe											
18 Instytucje kredytowe											
19 Inne instytucje finansowe											
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe											
21 Gospodarstwa domowe											
22 Łącznie	160 743 067		1 859 970		325 091			1 046 055			

Tabela 15. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1 Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
2 Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	-	-
3 Nieruchomości mieszkalne	-	-
4 Nieruchomości komercyjne	-	-
5 Ruchomości (samochody, środki transportu, itp.)	-	-
6 Kapitał własny i instrumenty dłużne	-	-
7 Pozostałe	-	-
8 Łącznie	-	-

XII. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został zastawiony lub podlegał jakiegokolwiek formie ustaleń, mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie mógł zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Wartość bilansową aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakości aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotę wartości bilansowej zawiera Tabela nr 16.

Tabela nr 16. Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakości aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotę wartości bilansowej (w tys. zł)

Aktywa

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa instytucji sprawozdającej w tym:	-		187 010	
Instrumenty udziałowe (kapitałowe)	-	-	1 084	1 084
Dłużne papiery wartościowe	-	-	8 930	8 930
Kredyty i zaliczki			163 103	
Inne aktywa	-		13 893	

Zabezpieczenia otrzymane

Wyszczególnienie	Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które nie mogą zostać obciążone
Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję sprawozdającą w tym:	-	68 593
Instrumenty udziałowe (kapitałowe)	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-
Kredyty i zaliczki		66 717
Inne zabezpieczenia otrzymane	-	1 876
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż własne obligacje zabezpieczone lub papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	-	-

XIII. Korzystanie z ECAI

Bank na dzień 31.12.2020r. nie korzystał z usług zewnętrznych firm ratingowych.

XIV. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Bank w zakresie ryzyka rynkowego wyznacza wyłącznie wymóg na ryzyko walutowe, po spełnieniu kryterium istotności. Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą określoną w art. 351 Rozporządzenia. Tabela nr 17 zawiera informację na temat wymogów kapitałowych wyznaczonych na ryzyko rynkowe.

Tabela nr 17. Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.		
1.	ryzyko pozycji	nie dotyczy
	duże ekspozycje przekraczające limity określone w art. 395 - 401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucji na przekroczenie tych limitów	nie dotyczy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c.		
2.	ryzyko walutowe	0
	ryzyko rozliczenia	nie dotyczy
	ryzyko cen towarów	nie dotyczy

XV. Ryzyko operacyjne

W celu ograniczenia negatywnych skutków zdarzeń, Bank podjął i kontynuuje szereg działań. Należą do nich:

- 1) wprowadzenie zmian i zabezpieczeń w systemach informatycznych;
- 2) wprowadzenie odpowiednich zapisów w wewnętrznych procedurach Banku;
- 3) doskonalenie mechanizmów zabezpieczeń infrastruktury informatycznej i obiektów Banku;
- 4) szkolenia pracowników m.in. w zakresie procedur, ochrony tajemnicy bankowej, przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA) do wyznaczania poziomu kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego zgodnie z art. 315-316 Rozporządzenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2020 r. wyniósł 842 tys. zł.

W 2020 r. Bank odnotował straty rzeczywiste netto z tytułu zdarzeń operacyjnych na poziomie 5,04 tys. zł. Informacje o ilości i wysokości strat rzeczywistych netto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2020 roku w podziale na rodzaje zdarzeń operacyjnych przedstawia Tabela nr 18.

Tabela nr 18. Informacja o ilości i wysokości strat rzeczywistych z tytułu ryzyka operacyjnego

Rodzaje zdarzeń operacyjnych	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Ilość zdarzeń (szt.)	Kwota strat rzeczywistych (w tys. zł.)
1. Oszustwo wewnętrzne	1) działania nieuprawnione	0	0,00
	2) kradzież i oszustwo	0	0,00
2. Oszustwo zewnętrzne	1) kradzież i oszustwo	15	0,00
	2) zabezpieczeń systemów	0	0,00
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz zabezpieczeń w miejscu pracy	1) stosunki pracownicze	0	0,00
	2) zabezpieczeń środowiska pracy	0	0,00
	3) podziały i dyskryminacja	0	0,00
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1) obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	1	0,00
	2) niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0,00
	3) wady produktów	10	3,69
	4) klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0,00
	5) usługi doradcze	0	0,00
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1) klęski żywiołowe i inne zdarzenia	2	0,00
6. Zakończenia działalności i awarie systemów	1) systemy	16	0,55
7. Wykonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi	1) w prowadzeniu do systemu, w wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	31	0,80
	2) monitorowanie i sprawozdanie	0	0,00
	3) napływ i dokumentacja klientów	0	0,00
	4) zarządzanie rachunkami klientów	0	0,00
	5) kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	1	0,00
	6) sprzedawcy i dostawcy	1	0,00
SUMA		77	5,04

W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

XVI. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Bank zaangażował się w akcje banku zrzeszającego (BPS) w celu ich dokapitalizowania. Bank posiada również udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank posiadał akcje i udziały w innych jednostkach, co zawiera Tabela nr 19.

Tabela nr 19. Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Akcje w BPS S.A. (nieopuszczone do obrotu na regulowanym rynku)	1 082	1 082
Udziały Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	2	2

Bank nie posiada ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.

Udziały w instytucjach finansowych wyceniane są według ceny nabycia.

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wielkość akcji i udziałów uległa zmianie (spadek o 1 tys. zł).

W 2020 r. nie dokonano sprzedaży instrumentów kapitałowych.

W analizowanym okresie nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.

XVII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

Ryzyko stopy procentowej jest definiowane jako ryzyko wynikające z narazenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych.

Celem polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez system limitów i skuteczne zarządzanie aktywami i pasywami.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej za pomocą następujących metod:

- 1) luki przeszacowania,
- 2) metody zmiany wyniku odsetkowego,
- 3) miary wartości ekonomicznej (oparta na zmodyfikowanej duracji kapitału),
- 4) analizy struktury aktywów i pasywów wrażliwych na dzień analizy, podstawowych wskaźników, poziomu wykorzystania limitów, a także kształtowania się wyniku odsetkowego,
- 5) testów warunków skrajnych,
- 6) symulacji wpływu planowanych zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

W Banku przeprowadzane są raz na kwartał m.in. nadzorcze testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej, gdzie:

- 1) bada się wpływ nagłego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną kapitału (Fundusze własne),
- 2) oblicza wpływ scenariuszy szokowych zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału w ramach standardowego testu wartości odstających na kapitał podstawowy Tier 1. Standardowy test wartości odstających obejmuje 6 scenariuszy szokowych:
  - równoległy wzrost stóp procentowych,
  - równoległy spadek stóp procentowych,
  - szok gwałtowny (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych),
  - szok umiarkowany (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych),
  - wzrost stóp krótkoterminowych,
  - spadek stóp krótkoterminowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest w okresach miesięcznych, przy czym testy warunków skrajnych przeprowadzane są kwartalnie. Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się przy pomocy programu „AS - Analizy i sprawozdania”.

Wyniki testów warunków skrajnych zawiera tabela 20.

Tabela nr 20. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych ryzyka stopy procentowej wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	Wartość ryzyka	Limit			Wykorzystanie limitu
		Próg	Odniesienie	Wartość	
Test równoległy					
równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o + 200 punktów bazowych	1 131	20%	Fundusze własne	3 581	31,57%
równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o - 200 punktów bazowych	161	20%	Fundusze własne	3 581	4,49%
Standardowy test wartości odstających					
Scenariusz 1 - równoległy wzrost stóp procentowych	1 413	15%	Tier 1	2 686	52,61%
Scenariusz 2 - równoległy spadek stóp procentowych	161	15%	Tier 1	2 686	5,98%
Scenariusz 3 - szok gwałtowny	516	15%	Tier 1	2 686	19,22%
Scenariusz 4 - szok umiarkowany	14	15%	Tier 1	2 686	0,54%
Scenariusz 5 - wzrost stóp krótkoterminowych	463	15%	Tier 1	2 686	17,24%
Scenariusz 6 - spadek stóp krótkoterminowych	8	15%	Tier 1	2 686	0,30%

Na 31.12.2020 r. kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej wyniósł 80 tys. zł.

XVIII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XIX. Polityka w zakresie wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń w zakresie pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka (w 2020 r. obowiązywały „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Lubawie”, „Regulamin wynagradzania osób wchodzących w skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubawie” oraz „Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Lubawie”).

Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny realizacji polityki wynagrodzeń w 2020 roku pięć razy (cztery razy w zakresie dotyczącym Członków Zarządu Banku, raz w zakresie dotyczącym Stanowiska ds. zgodności).

Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji / komitetu ds. wynagrodzeń.

Informacją dotyczącą polityki wynagrodzeń zostali objęci Członkowie Zarządu oraz pracownik na Stanowisku ds. zgodności.

Zmienne składniki wynagrodzeń obejmowały premie przyznane

- 1) Stanowisku ds. zgodności przez Zarząd Banku.
- 2) Członkom Zarządu przez Radę Nadzorczą.

Podstawą określenia wysokości premii indywidualnych Członków Zarządu była ocena wyników, dokonana w oparciu o właściwe kryteria premiowania zawarte w „Regulaminie wynagradzania osób wchodzących w skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubawie”.

Podstawą oceny pracy są zaakceptowane przez Radę Nadzorczą cele biznesowe poszczególnych członków Zarządu.

Cele biznesowe członków Zarządu są planowane i rozliczane przez Radę Nadzorczą z zastosowaniem następujących grup celów:

- a) zysk brutto (przed opodatkowaniem),
- b) indywidualne cele ilościowe/jakościowe,
- c) rozwój efektywny pracowników.

Cele indywidualne członków Zarządu są definiowane i oceniane z zastosowaniem wymienionych niżej miar wyniku i kryteriów:

Miara	Kryteria
Efektywność	Przychody z działalności bankowej
	Koszty działalności bankowej
	Terminowość
	Wydajność
Skuteczność i Jakość	Rozwiązywanie problemów
	Satysfakcja klientów
	Jakość standardu wyniku

Wysokość premii indywidualnej była obliczana jako określony procent kwartalnego wynagrodzenia Członka Zarządu.

Przyznanie premii Członkom Zarządu uzależnione jest od oceny ilościowej i jakościowej przeprowadzanej przez Radę Nadzorczą co kwartał zgodnie z zapisami § 7 Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Lubawie.

Podstawą określenia wysokości premii Stanowiska ds. zgodności była ocena wyników, dokonana w oparciu o właściwe kryteria premiowania zawarte w „Regulaminie wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Lubawie”.

Wysokość wynagrodzenia zmiennego Stanowiska ds. zgodności jest ustalana w drodze decyzji Zarządu Banku, w oparciu o „Zasady oceny wyników pracy i premiowania” stanowiące Załącznik nr 2 do *Regulaminu wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Lubawie*. Wysokość indywidualnej premii zależy od stopnia realizacji wyznaczonych na dany okres rozliczeniowy zadań. Zasady oceny, obszary oceny i ich wagi oraz kryteria oceny ustala Zarząd Banku w formie pisemnej, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego nowy okres rozliczeniowy. Szczegółowe zasady premiowania Stanowiska ds. zgodności zaklasyfikowanego do grupy WSARCIE zawiera Załącznik nr 3 do „Zasad oceny wyników pracy i premiowania”. Rada Nadzorcza co kwartał opiniuje i monitoruje zasady przyznawania zmiennego wynagrodzenia Stanowiska ds. zgodności.

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. wyniósł 9,76%.

Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.

Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności zawiera Tabela nr 21.

Tabela nr 21. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności

Członkowie Zarządu (liczba osób 3) (w tys. zł)	
Działalność operacyjna	134
Zarządzanie bankiem	327

Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka zawiera Tabela nr 22.

Tabela nr 22. Zagregowane informacje na temat wynagrodzeń

Wynagrodzenia Członków Zarządu (w tys. zł)	
Wynagrodzenie stałe:	420
a) wynagrodzenia zasadnicze	420
b) dodatek funkcyjny	
Wynagrodzenie zmienne:	41
Wynagrodzenie z podziałem na formę przyznania:	41
a) wynagrodzenie płatne w gotówce - premia i inne świadczenia pieniężne	41
b) akcje	
c) inna forma wynagrodzenia	0
Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą:	0
a) część już przyznana/przysługująca	
b) część jeszcze nie przyznana/nieprzysługująca	
c) przyznawane w danym roku obrotowym, wypłacone i zmniejszone w ramach korekty związanej z wynikami	
Wynagrodzenie związane z przyjęciem do pracy i z odprawą	0
a) wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonane w danym roku obrotowym ogółem	
b) liczba osób, które otrzymały płatności związane z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonane w danym roku obrotowym ogółem	
c) wartość najwyższej płatności związanej z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanej w danym roku obrotowym	
Liczba osób otrzymujących w/w wynagrodzenia	3

Zaden z Członków Zarządu w 2020 r. nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

Tabela nr 23. Zagregowane informacje na temat wynagrodzeń pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Wynagrodzenia pracowników istotnych (w tys. zł)	
Wynagrodzenie stałe:	60
a) wynagrodzenia zasadnicze	60
b) dodatek funkcyjny	
Wynagrodzenie zmienne:	5
Wynagrodzenie z podziałem na formę przyznania:	5
a) wynagrodzenie płatne w gotówce - premia i inne świadczenia pieniężne	5
b) akcje	
c) inna forma wynagrodzenia	0
Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą:	0
a) część już przyznana/przysługująca	
b) część jeszcze nie przyznana/nieprzysługująca	
c) przyznawane w danym roku obrotowym, wypłacone i zmniejszone w ramach korekty związanej z wynikami	
Wynagrodzenie związane z przyjęciem do pracy i z odprawą:	0
a) wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonane w danym roku obrotowym ogółem	
b) liczba osób, które otrzymały płatności związane z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonane w danym roku obrotowym ogółem	
c) wartość najwyższej płatności związanej z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanej w danym roku obrotowym	
Liczba osób otrzymujących w/w wynagrodzenia	1

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku wyniósł 8,33%.

Zaden z pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w 2020 r. nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

XX. Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni – „dźwignia finansowa” oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych.

Wskaźnik dźwigni Bank obliczał jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyrażał jako wartość procentową wg wzoru:

$$\text{(Miara kapitału / Miara ekspozycji na ryzyko) x 100\%}$$

Miarę kapitału stanowił kapitał Tier I skorygowany o wartość niematerialne i prawne.

Miarą ekspozycji całkowitej była suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Wartością ekspozycji pozabilansowych była ich wartość nominalna.

Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej zawiera Tabela nr 24.

Tabela nr 24. Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej

		Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2020r.
W pełni wprowadzona definicja	Fundusze Tier I / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych) skorygowane o wartości niematerialne i prawne	9,12
Definicja przejściowa	Fundusze Tier I / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych) skorygowane o wartości niematerialne i prawne	9,37

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia dane wg poniższych tabel:

Tabela nr 25. Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	31.12.2020r.
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Lubawie
Poziom stosowania	Indywidualny

Tabela nr 26. LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	187 899
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	3 274
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	70
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	191 103

Tabela nr 27. LRCOM: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	187 899
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-70
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2) 16.2.2016 L 39/9 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej PL	187 829
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych:		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	9 399
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-6 125
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	3 274

Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	17 907
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	191 103
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,37
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	przejściowe
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	

Tabela nr 28. LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	187 899
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	187 899
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	11 026
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	12 171
EU-7	Instytucje	63 182
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	50 995
EU-9	Ekspozycje detaliczne	20 140
EU-10	Przedsiębiorstwa	15 180
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	452
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	14 753

Tabela nr 29. LRQua: Informacje jakościowe

Lp.	Wyszczególnienie	Opis
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, bank monitoruje wskaźnik z częstotliwością miesięczną. Poziom wskaźnika dźwigni jest kwartalnie raportowany Zarządowi i Radzie Nadzorczej w ramach Raportu z oceny adekwatności kapitałowej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej mogą zostać podjęte działania ograniczające ryzyko.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Ujawniony wskaźnik na koniec 2020 roku jest niższy o 1,23pp., w porównaniu do stanu na 31.12.2019r. Na wielkość wskaźnika dźwigni w roku 2020 wpływ miały następujące czynniki: – wzrost miary ekspozycji całkowitej (wzrost ekspozycji wobec samorządów oraz instytucji); – wzrost kapitału Tier I w rezultacie podziału nadwyżki bilansowej.

XXI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XXII. Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego

Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.

W Banku obowiązują następujące regulacje dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi:

- a) „Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności”,
- b) „Jednolite zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS” oraz „Instrukcja Zasady dokumentowania i organizacji procesu klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Lubawie”,
- c) „Instrukcja monitoringu klientów instytucjonalnych w Banku Spółdzielczym w Lubawie”,
- d) „Instrukcja oceny i monitorowania wartości nieruchomości – zasady oceny nieruchomości”.

Bank Spółdzielczy w Lubawie może stosować pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na zasadach określonych w „Jednolitych zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS”.

Podjętą decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania i wartość których w warunkach wymuszonej sprzedaży będzie w pełni zabezpieczać interes Banku.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnoskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnoskodawcą, (m.in. ryzyko branży, sytuację finansową i gospodarczą wnoskodawcy, status prawny wnoskodawcy, przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków z którymi wnoskodawca dotychczas współpracował, rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania, cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (w tym sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w szczególności: 1. realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia, 2. płynność zabezpieczenia, 3. istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się do zaspokojenia roszczeń Banku za wnoskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych, 4. możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie, 5. możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach.),
- 2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia,
- 3) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych,
- 4) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Podstawowe zabezpieczenia stosowane w Banku w 2020r. to:

- 1) poręczenie wg prawa cywilnego,
- 2) poręczenie wg prawa wekslowego,
- 3) weksel in blanco,
- 4) przelew (cesja) wierzytelności,
- 5) przewłaszczenie kwoty na zabezpieczenie,
- 6) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 7) hipoteka,
- 8) pełnomocnictwo do rachunku bankowego,
- 9) ubezpieczenie kredytu, m.in. majątkowe i na życie kredytobiorcy.

Bank nie dokonywał transakcji na instrumentach pochodnych.

Bank badał koncentrację ryzyka kredytowego w odniesieniu do rodzajów stosowanych zabezpieczeń.

XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXV. Oświadczenie

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubawie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowany system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

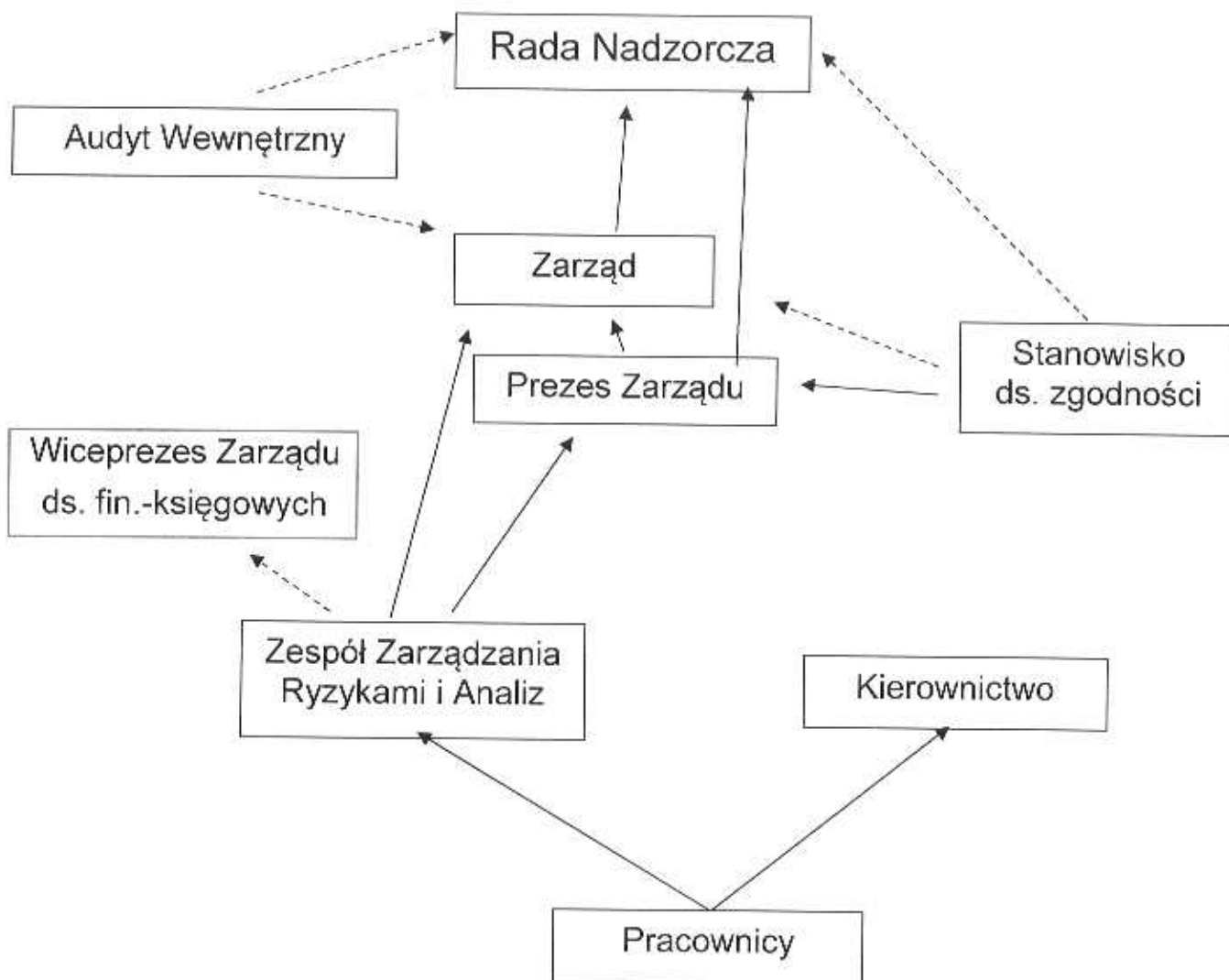
System zarządzania ryzykiem ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa Bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Załącznik nr 2 do niniejszej informacji prezentuje obowiązujące w Banku kluczowe normy i limity dotyczące prowadzonej działalności oraz ponoszonego ryzyka.

Podpisy wszystkich członków Zarządu:

Data	Imię i nazwisko/ Stanowisko	
29.06.2021	Magdalena Waldan Prezes Zarządu	PREZES ZARZĄDU <i>M. Waldan</i> Magdalena Waldan ..... podpis
29.06.2021	Mirosława Grzelka Wiceprezes Zarządu ds. Handlu	WICEPREZES ZARZĄDU ds. Handlu <i>Mirosława Grzelka</i> ..... podpis
29.06.2021	Iwona Agnieszka Waruszewska Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych	WICEPREZES ZARZĄDU ds. Finansowo-Księgowych ..... <i>Iwona Agnieszka Waruszewska</i>

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

Informacja na temat profilu ryzyka

W tabelarycznym zestawieniu wykazano poziom poszczególnych kluczowych wskaźników według stanu na dzień 31.12.2020r., wraz z wielkością ich wykorzystania.

Poniższe zestawienie obowiązujących w Banku limitów i norm obrazuje profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Lubawie. Na podstawie poniższych danych Zarząd oraz Rada Nadzorcza w ramach dokonywanej oceny poziomu ryzyka uznała go za akceptowalny.

Nazw limitu / normy	Wielkość limitu w ew. niższego / normy		31.12.2020 r.	
			stan	w wykorzystaniu w %
Limity ryzyka kredytowego				
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) (%)	min	11,5	18,85	61,01
Współczynnik kapitału Tier I (%)	min	11,5	18,85	61,01
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	min	14,0	18,85	74,27
Kredyty i pożyczki zagrożone - zaangażowanie bilansowe / Kredyty i pożyczki - zaangażowanie bilansowe (w wartości nominalnej) [%]	x	x	1,64	x
Wskaźnik jakości kredytów (RWEF) [%]	max	11,50	1,79	15,55
Wskaźnik kredytów zagrożonych w sumie bilansowej (nominalnie) [%]	max	7,5	0,87	11,56
Wskaźnik jakości aktywów [%]	max	6	0,33	5,46
Limit udziału portfela kredytowego w sumie bilansowej (nominalnie) [%]	max	73	52,84	72,38
Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami [%]	min	30	58,12	51,62
Limity koncentracji				
Limit A - Dla wszystkich zaangażowań Banku w obec danego klienta lub grupy powiązanych klientów, obliczone z uwzględnieniem skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 Rozporządzenia (max. 22% Uznanego Kapitału)	max	3 940	3 400	86,30
Limit C - Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń i innych zobowiązań pozabilansowych udzielonych Członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku oraz podmiotom z nimi powiązanymi (max. 20% Kapitału Podstawowego Tier I)	max	3 581	1 888	52,72
Limit D - Suma dużych zaangażowań w stosunku do obligi kredytowego (max. 25% portfela kredytowego)	max	27 607	15 265	55,29
Limity ryzyka płynności				
Nadzorcze miary płynności				
M2 - Współczynnik pokrycia aktywów niepieniężnych funduszami własnymi	min	1,00	1,56	63,95
LCR	min	1,20	2,66	45,16
Pozostałe				
M1 - Współczynnik udziału podstawowego i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach	min	0,20	0,35	56,71
Wskaźnik płynności aktywów	min	12,00	35,45	33,85
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	min	1,00	1,24	80,65
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min	1,00	1,20	83,33
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min	1,00	1,03	97,09
Wskaźnik płynności powyżej 3 lat	max	1,00	0,94	94,00
Wskaźnik płynności powyżej 5 lat	max	1,00	0,88	88,00
Wskaźnik płynności powyżej 10 lat	max	1,00	0,62	62,00
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	max	1,00	0,48	48,00
Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami (kredyty/depozyty)	max	83,00	60,30	72,65
Podstawowe wskaźniki efektywnościowe				
Rentowność kapitału (ROE)	min	4,00	3,08	129,82
Rentowność aktywów (ROA)	min	0,45	0,33	137,57
Wskaźnik poziomu kosztów (C/I)	max	80,00	76,88	96,10
Marża spread	x	x	1,83	x
Wskaźnik poziomu kosztów (koszty/przychody)	min	112,00	112,95	99,16

Sporządzili:
Paweł Kowalewski
Monika Weiner
Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz

Zaakceptował:
Iwona Waruszewska
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowo-Księgowych

Zarząd BS Lubawa zatwierdził „Informację podlegającą ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie - Raport roczny 2020”

Prot. 23/2021
Lubawa, 29.06.2021 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Lubawie
[Podpis]

Rada Nadzorcza BS Lubawa zatwierdziła „Informację podlegającą ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Lubawie - Raport roczny 2020”

Prot. 4/2021
Lubawa, 06.07.2021 r.

Rada Banku Spółdzielczego
w Lubawie

[Podpis]

